

Meedoen allochtone jeugd door Sport Tussenmeting 2008

In opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Madeleine Frelier en Koen Breedveld

© *W.J.H. Mulier Instituut*
's-Hertogenbosch, december 2008

*W.J.H. Mulier Instituut
Centrum voor sociaal-wetenschappelijk sportonderzoek*

*Postbus 188
5201 AD 's-Hertogenbosch*

*t 073-6126401
f 073-6126413
e info@mulierinstituut.nl
i www.mulierinstituut.nl*

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	5
1.1	Doelstelling en uitvoering programma Meedoen	5
1.2	Monitoring	5
1.3	Opzet van de rapportage	6
2.	Bonden	7
2.1	Doelstellingen bonden	7
2.2	Opzet metingen bonden	7
2.3	Veranderingen deelnemende clubs preventieve en zorgtrajecten	8
2.4	Veranderingen samenstelling ledenbestand clubs	10
3.	Gemeenten	15
3.1	Doelstellingen gemeenten	15
3.2	Opzet metingen gemeenten	15
3.3	Sportdeelname en lidmaatschap sportverenigingen	16
3.4	Veranderingen ledenaantallen	19
4.	Conclusie.....	21
	Bijlage 1 Nul- en tussenmeting per bond.....	23
	Bijlage 2 Totaaloverzicht nul- en tussenmeting bonden	43
	Bijlage 3 Nul- en tussenmeting per gemeente.....	47
	Bijlage 4 Overzicht nul- en tussenmeting bonden per gemeente	67

1. Inleiding

1.1 Doelstelling en uitvoering programma Meedoen

Als onderdeel van de uitvoering van de nota Tijd voor Sport is in 2006 het programma “Meedoen allochtone jeugd door sport” gestart (verder: Meedoen). Doelstellingen van dit programma zijn:

1. Sportdeelname: het inlopen van de achterstand in sportdeelname van allochtone jeugd, voornamelijk de sportdeelname in georganiseerd verband;
2. Preventie: het begeleiden van kwetsbare jongeren, het bevorderen van volwaardig burgerschap en participatie van allochtone jongeren, het tegengaan van sociaal isolement en het voorkomen van overlast en probleemgedrag;
3. Zorg: het voorkomen van uitval van allochtone jongeren en/ of het bewerkstelligen van reïntegratie met behulp van sport.

Bij sportdeelname is er specifieke aandacht voor islamitische en hindoestaanse meisjes.

In het programma Meedoen participeren de volgende negen bonden: Jubo Bond Nederland (JBN), Atletiekunie, Koninklijke Nederlandse Baseball en Softball Bond (KNBSB), Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie (KNGU), Koninklijke Nederlandse Krachtsport en Fitnessfederatie (KNKF), Koninklijk Nederlands Korfbalverbond (KNKV), Koninklijke Nederlandse Voetbalbond (KNVB), Koninklijke Nederlandse Zwembond (KNZB) en de Nederlandse Basketball Bond (NBB).

Verder participeren de volgende elf gemeenten in het programma: Amsterdam, Arnhem, Den Haag, Dordrecht, Eindhoven, Enschede, Nijmegen, Rotterdam, Tilburg, Utrecht en Zaanstad.

De negen bonden en elf gemeenten zetten zich gezamenlijk in voor een toename van de sportdeelname onder de allochtone jeugd van 70 naar 85 procent. De negen betrokken sportbonden hebben toegezegd 500 sportverenigingen en -scholen bij het programma te betrekken voor de realisatie van doelstellingen één en twee van het programma en 50 voor doelstelling drie. Gemeenten hebben beloofd bruggen te bouwen naar de georganiseerde sport door middel van school- en wijkprojecten. Sportbonden en gemeenten ondersteunen elkaar in elkaars activiteiten.

1.2 Monitoring

De afspraken met bonden en gemeenten zijn gemaakt voor een periode van vijf jaar. Afsproken is dat jaarlijks de beoogde inspanningen en resultaten zullen worden gemonitord, en dat op gezette tijden (gesproken wordt van een nulmeting in 2006, een tussenmeting in 2008 en een eindmeting in 2010) de sportdeelname van de allochtone jeugd zal worden gemeten. Aan het W.J.H. Mulier Instituut (verder: MI) is opdracht gegeven om handen en voeten te geven aan de monitoring van doelstelling één en twee (sportdeelname en preventie).

De voorliggende rapportage betreft de *tussenmeting* van doelstelling één, het onderdeel sportdeelname¹. Eind 2007 is in dit kader een nulmeting verricht. Juni 2007 is gerapporteerd over de sportdeelname gegevens van de gemeente², december 2007 over de sportdeelname onder de negen bonden die deelnemen aan het programma Meedoen³. In deze tussenmeting vergelijken we de meer recente cijfers van bonden en gemeenten met de eerder in de nulmeting opgetekende cijfers.

Ten behoeve van deze tussenmeting zijn bij bonden gegevens opgevraagd over de plannen en doelstellingen voor het programma Meedoen, het aantal participerende verenigingen en de samenstelling van het ledenbestand van de betreffende verenigingen. Met gemeenten is afgesproken dat het MI voor de nul- en tussenmeting gebruik maakt van bestaande rapportages over de sportdeelname van de gemeenten. Ook geven de gemeenten inzicht in de plannen en doelstellingen voor het programma Meedoen. Het MI heeft de gemeentelijke rapportages over sportdeelname opgevraagd en de uitkomsten vergeleken. Er heeft daarbij geen secundaire analyse op de databestanden plaatsgevonden. De aldus van de bonden en gemeenten verkregen gegevens zijn aangevuld met gegevens die door NISB zijn verzameld bij bonden en gemeenten over de voortgang van de activiteiten in het kader van programma Meedoen⁴, en verder met CBS gegevens over de samenstelling van de bevolking en met ledentalstatistieken bij de betreffende bonden.

1.3 Opzet van de rapportage

Deze rapportage over de voortgang van het programma Meedoen bevat de volgende onderdelen:

- Stand van zaken wat betreft de sportbonden (hoofdstuk 2);
- stand van zaken wat betreft de gemeenten (hoofdstuk 3);
- conclusies (hoofdstuk 4);
- bijlagen, met additionele informatie op het niveau van de individuele bonden (bijlagen 1, 2 en 4) en gemeenten (bijlagen 3 en 4).

¹ Voor het monitoren van de ontwikkelingen ten aanzien van doelstelling twee wordt een aparte 'verdiepingstudie' uitgevoerd. Zie hiertoe Hoekman, R., F. Kemper & M. Frelier (2008). *Sport en integratie: vanzelfsprekend maar niet vanzelf*. 's-Hertogenbosch: W.J.H. Mulier Instituut.

² Frelier, M, S. Nuijten & K. Breedveld (2007). *Meedoen allochtone jeugd door sport, stand van zaken per 1 juni 2007*. 's-Hertogenbosch: W.J.H. Mulier Instituut.

³ Frelier, M. & K. Breedveld (2008). *Meedoen allochtone jeugd door sport, nulmeting per 31 december 2007*. 's-Hertogenbosch: W.J.H. Mulier Instituut.

⁴ Lagendijk, E. (2008). *Tussenstand Meedoen allochtone jeugd door sport zomer 2008*. Bennekom: NISB.

2. Bonden

2.1 Doelstellingen bonden

De negen betrokken sportbonden hebben toegezegd 500 sportverenigingen en -scholen bij het programma te betrekken voor de realisatie van doelstellingen één en twee van het programma (sportdeelname, preventief jeugdbeleid) en 50 voor doelstelling drie (zorg). Daarnaast zijn er per bond specifieke subdoelen gesteld zoals het verbeteren van het imago van de sport en het stimuleren van de sport in achterstandswijken. Een aantal bonden heeft daarnaast ook als doelstelling de ouders van allochtone jeugd te betrekken bij de vereniging in bijvoorbeeld kaderfuncties binnen de vereniging.

Over de sportdeelname hebben de rijksoverheid en sportbonden bestuurlijke afspraken gemaakt. Op landelijk niveau is de doelstelling om het percentage allochtone jeugdleden van sportverenigingen te laten toenemen met 15 procent (van 70 naar 85 procent). Dit landelijke streefcijfer is niet rechtstreeks te vertalen naar streefdoelen per tak van sport. De JBN, KNZB, KNBSB en KNKV hebben in hun doelstelling aangegeven dat zij de achterstand in sportdeelname onder allochtone jeugd willen inlopen. Enkele bonden formuleren streefdoelen in termen van toename in het aantal allochtone leden, de Atletiekunie 1200 leden, KNBSB totaal 2000 leden, KNGU 500 leden, KNKF eerst 2000 leden, nu 5000 leden, NBB 1500 leden. De KNBSB geeft aan dat dit aantal betrekking heeft op zowel autochtone als allochtone leden. Afsgesproken is dat het hier ‘inspanningsverplichtingen’ betreft en dat de uitkomsten van de nul- en tussenmetingen aanleiding kunnen vormen om de doelstellingen bij te stellen.

Alle bonden hebben vastgelegd hoeveel sportverenigingen (of sportscholen) zich gaan inzetten voor de preventieve begeleiding van allochtone jeugd. De aantallen lopen uiteen van tien verenigingen (KNBSB en KNGU) tot 250 verenigingen (KNVB). De inzet van sportverenigingen is een ‘resultaatverplichting’. De subsidie van de rijksoverheid is hiervan afhankelijk gemaakt.

2.2 Opzet metingen bonden

Met uitzondering van de KNVB-verenigingen stellen alle clubs bij alle Meedoen-bonden periodiek overzichten samen van hun ledenbestand naar leeftijd, sekse en etniciteit. Het betreft hier een geaggregeerd totaaloverzicht per club. De gegevens zijn niet te herleiden tot individuele leden. De bonden tellen deze overzichten op tot een totaaloverzicht voor de monitoring door het MI. De sportbonden hebben gegevens over de *nulmeting* eind 2007 aan het MI aangeleverd (zie noot 3). Deze gegevens zijn, waar dat wenselijk c.q. noodzakelijk werd geacht, per september 2008 aangevuld en aangepast⁵. Hierdoor zijn de uitkomsten van de nulmetingen van diverse bonden goed vergelijkbaar met de uitkomsten uit de tussenmeting.

⁵ De Atletiekunie heeft een vernieuwde nulmeting aangeleverd omdat één club was afgevallen die wel in de oorspronkelijk nulmeting was verwerkt. Ook de KNBSB heeft een vernieuwde nulmeting aangeleverd. Dit omdat het registratiesysteem in 2007 nog niet goed werkte. Bij de KNGU zijn er twee nieuwe verenigingen bijgekomen en is er één club

De KNVB hanteert een afwijkende methodiek. Op basis van achternamen wordt als eerste een indeling gemaakt van de etnische achtergrond van leden, verdeeld over de categorieën westers, Marokkaans, Turks, overig niet-westers en *anders*. Dit wordt gecontroleerd aan de hand van enkele steekproeven bij clubs waarbij aan leden wordt gevraagd wat hun etniciteit is. De categorie *anders* oftewel leden met een onbekende etniciteit) wordt vervolgens verdeeld over de categorieën westers, Marokkaans, Turks en overig niet-westers. De namen die in de categorie *anders* vallen zijn namen van nieuwe leden die nog niet worden herkend in het systeem. De achternaam van een nieuw lid zoals 'De Jong' wordt gelijk herkend en toegeedeeld aan de categorie westers. Maar een 'vreemde' achternaam wordt niet gelijk herkend en moet dus met de hand aan een bepaalde categorie worden toebedeeld. Uit ervaring is gebleken dat de verdeling van de categorie *anders* ongeveer uit 10 procent westers, 10 procent Marokkaans, 10 procent Turks en 70 procent overig niet-westers bestaat⁶. Niet te zeggen is of dit een onder- of overschatting geeft van het aantal niet-westerse allochtonen. Immers iemand van derde generatie Marokkaanse afkomst zal worden meegeteld bij de categorie Marokkaans, terwijl een niet-westerse allochtoon met een Nederlandse achternaam wordt meegeteld bij de categorie westers. Door consequent van dezelfde techniek gebruik te maken is het wel mogelijk om de ontwikkelingen in de tijd goed te volgen.

De KNVB heeft in 2008 twaalf clubs aan het programma Meedoen toegevoegd. Om de aantallen leden met elkaar vergelijkbaar te maken is aan de KNVB gevraagd een nulmeting over het nieuwe totaal van 272 clubs per januari 2006 aan te leveren en een tussenmeting per januari 2008. De cijfers van de KNVB bestrijken daarmee een iets langere (en afwijkende) periode dan de cijfers bij de overige bonden (die betrekking hebben op de periode najaar 2007 – zomer/najaar 2008).

2.3 Veranderingen deelnemende clubs preventieve en zorgtrajecten

De bonden waren bij de *nulmeting* succesvol in het selecteren en binden van verenigingen en clubs voor het programma Meedoen. Op 31 december 2007 hadden zich 525 clubs gecommitteerd, 25 meer dan afgesproken (zie bijlage 2 Totaaloverzicht nul- en tussenmeting bonden). Het aantal clubs bij de *tussenmeting* is iets verhoogd, naar 537 clubs (zie tabel 2.1). De aantallen zijn wel anders verdeeld over de bonden. De KNVB heeft een groot aantal nieuwe clubs aangetrokken. De KNGU heeft zestien clubs meer dan de oorspronkelijke doelstelling van tien clubs, de KNVB heeft tweeëntwintig clubs meer dan de doelstelling van 250 clubs, de NBB één club meer en KNZB twee clubs minder.

afgefallen. Bij de KNZB zijn correcties doorgevoerd bij één vereniging, die bij de nulmeting alleen leden van allochtone afkomst invulde.

⁶ Door deze methode ontstaan er afrondingen in het aantal leden. Dit heeft tot gevolg dat de aantallen in de tabellen niet optellen tot het totaal.

Tabel 2.1 Aantal Meedoen-clubs per bond per september 2008 (tussen haakjes: streefcijfers)

	JBN (25)	Atlet. (20)	KNBSB (10)	KNGU (10)	KNKF (100)	KNKV (20)	KNVB (250)	KNZB (35)	NBB (30)	Totaal (500)
Amsterdam	5	4	2	7	16	2	55	4	8	103
Arnhem	2			2	7		8	2	2	23
Den Haag	3	2	1	3	11	3	33	5	2	63
Dordrecht	1	2	1	1	4	2	9	1	1	22
Eindhoven	2	2	1	3	9	2	12	4	2	37
Enschede	2	1	1	2	10	2	15	1	2	36
Nijmegen	2	1		1	7		10	1	2	24
Rotterdam	3	2	2	3	11	4	39	6	3	73
Tilburg	2	2	1	2	10	1	11	3	2	34
Utrecht	2	3	1	1	11	3	22	4	5	52
Zaanstad	1	1		1	4	1	13	2		23
Overige							45		2	47
Totaal	25	20	10	26	100	20	272	33	31	537

Binnen het programma Meedoen hebben sportbonden zich gecommitteerd om binnen 50 verenigingen zogeheten 'sport-zorgtrajecten' op te starten. Bij de sport-zorgtrajecten worden problemen van jongeren die bekend zijn bij instanties zoals jeugdzorg, jeugdhulpverlening of justitie aangepakt. De doelstelling was om 50 verenigingen of sportclubs hiervoor in te zetten. Er zijn nu 51 clubs betrokken bij de sport-zorgtrajecten verdeeld over alle negen sportbonden (zie tabel 2.2).

Tabel 2.2 Nulmeting selectie aantal clubs sport-zorgtrajecten per bond (september 2008)⁷

	JBN	Atlet.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Amsterdam	1		1	1	1		3		2	9
Arnhem	1				1					2
Den Haag				1	1		2		1	5
Dordrecht					1	1	1			3
Eindhoven	1			1	1		1	1	1	6
Enschede	2				1	1	2		1	7
Nijmegen	1	1			1		1		1	5
Rotterdam	1		1		1		3	1	1	8
Tilburg					1					1
Utrecht					1		1			2
Zaanstad	1				1		1			3
Overige										0
Totaal	8	1	2	3	11	2	15	2	7	51

⁷ Overzicht afkomstig van MO-groep, projectleider van de sport-zorgtrajecten.

2.4 Veranderingen samenstelling ledenbestand clubs

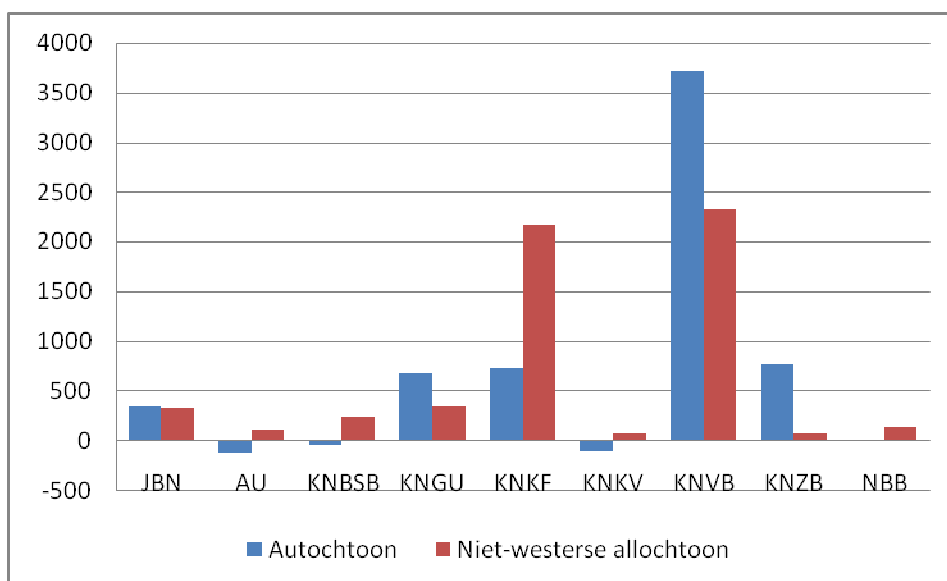
Bonden zijn gevraagd om gedurende de looptijd van het programma inzicht te bieden in het aantal allochtone en autochtone leden bij de verenigingen die deelnemen aan het programma. Over het geheel hebben de bonden een groei van 11.916 leden gehad in de leeftijdsgroep tot 23 jaar, dat wil zeggen een groei van vijftien procent. Bij de tussenmeting blijken alle bonden geslaagd in het aantrekken van niet-westerse allochtone leden. Er zijn in totaal over alle bonden heen tot de leeftijd van 23 jaar 5.764 nieuwe niet-westerse allochtonen bijgekomen en 5.937 autochtone leden (zie tabel 2.3). Het aantal niet-westerse allochtone leden is met 26 procent toegenomen en het aantal autochtone leden is met tien procent toegenomen.

Tabel 2.3 Absolute aantallen leden tot 23 jaar bij nul- en tussenmeting bonden

Etniciteit	nulmeting			tussenmeting			Verschil		
	m	v	t	m	v	t	m	v	t
Autochtoon	41.660	16.948	58.607	45.851	18.693	64.544	4.191	1.745	5.937
Niet-westerse allochtoon	19.116	3.196	22.313	23.198	4.879	28.077	4.082	1.683	5.764
<i>Turks</i>	5.917	747	6.663	6.743	1.169	7.912	826	422	1.249
<i>Marokkaans</i>	6.005	821	6.825	7.801	1.423	9.224	1.796	602	2.399
<i>Surinaams</i>	603	511	1.114	887	652	1.539	284	141	425
<i>Antilliaans/Arubaans</i>	225	146	371	466	288	754	241	142	383
<i>Overig niet-westers</i>	6.367	972	7.339	7.300	1.348	8.648	934	375	1.309
Westerse allochtoon	339	228	567	493	287	780	154	59	213
Onbekend	155	59	214	125	91	216	-30	32	2
Totaal	61.270	20.431	81.701	69.667	23.950	93.617	8.397	3.519	11.916

De meeste nieuwe niet-westerse allochtone leden hebben zich aangemeld bij de KNVB, KNKF, JBN en de KNGU (figuur 2.1).

Figuur 2.1 Verandering absolute aantallen autochtone en niet-westerse allochtone leden tot 23 jaar tussen nul- en tussenmeting per bond

Naast het totaal aantal extra leden kan ook het gemiddelde aantal extra leden per club worden geanalyseerd. Dan valt op dat de KNGU veel nieuwe leden heeft aangetrokken. Verder hebben de KNKF, KNZB en JBN gemiddeld per club veel extra leden aangetrokken. Over het geheel zijn er 22 extra leden per Meedoen club bijgekomen (zie tabel 2.4). Als men de KNBSB buiten beschouwing laat, dan heeft de KNKF gemiddeld de meeste extra niet-westerse allochtone leden aangetrokken.

Tabel 2.4 Aantal extra leden en gemiddeld aantal extra leden per club tot 23 jaar naar bond

	Aantal Meedoen clubs	Totaal		Autochtoon		Niet-westers allochtoon		Niet westers allochtone meisjes	
		Aantal extra leden*	Gemiddeld per club	Aantal extra leden	Gemiddeld per club	Aantal extra leden	Gemiddeld per club	Aantal extra leden	Gemiddeld per club
JBN	25	634	25	333	13	324	13	72	3
Atlet.	20	-10	-1	-128	-6	108	5	47	2
KNBSB	10	175	18	-54	-5	233	23	68	7
KNGU	26	1006	39	670	26	336	13	239	9
KNKF	100	3062	31	729	7	2174	22	911	9
KNKV	20	-53	-3	-111	-6	64	3	44	2
KNVB	272	6046	22	3723	14	2323	9	224	1
KNZB	33	905	27	766	23	65	2	36	1
NBB	31	151	5	9	0	137	4	42	1
Totaal	537	11916	22	5937	11	5764	11	1683	3

Leeswijzer: JBN heeft 25 Meedoen clubs. Er zijn totaal 634 nieuwe leden bijgekomen, per club zijn dat er gemiddeld 25. De judobond heeft 333 extra autochtone leden, per club gemiddeld 13 leden, idem voor niet-westerse allochtone leden en niet-westerse allochtone meisjes.

* De categorieën westerse allochtonen en 'onbekend' zijn niet vermeld in de tabel. Hierdoor tellen de aantallen extra autochtone en extra niet-westerse allochtone leden niet exact op tot het totaal aantal extra leden.

Niet-westerse allochtone meisjes

Er zijn minder extra meisjes (3.519) lid geworden van de Meedoen clubs dan jongens (8.397). Bij de niet-westerse allochtone leden is dit beeld niet anders. Er zijn 1.683 niet-westers allochtone meisjes extra lid geworden en 4.082 niet-westers allochtone jongens. Hiermee is de verhouding tussen het totaal aantal jongens en meisjes bij de tussenmeting nauwelijks veranderd ten opzichte van de nulmeting. De verhouding tussen het aantal niet-westerse allochtone jongens en niet-westerse allochtone meisjes is bij de tussenmeting echter wel verbeterd. De meeste extra niet-westerse allochtone meisjes zijn lid geworden bij clubs van de KNKF, KNGU en de KNVB. De KNGU en KNKF hebben gemiddeld de meeste extra niet-westerse allochtone meisjes bij hun Meedoen clubs betrokken (zie tabel 2.4).

Niet-westerse allochtone meisjes zijn nog steeds ondervertegenwoordigd in de ledenopbouw bij de bonden, maar er is sprake van een inhaalslag. Niet-westerse allochtone meisjes vormen in de elf deelnemende gemeenten 38 procent van de bevolking. In de verdeling van de ledenopbouw van de Meedoen clubs bij de nul- en tussenmeting is dat 16 respectievelijk 20 procent. Niet-westerse allochtone jongens zijn minder ondervertegenwoordigd in de ledenopbouw bij de bonden. Bij bijna alle sportbonden sporten er verhoudingsgewijs meer niet-westerse allochtone jongens dan meisjes (zie tabel 2.5).

Tabel 2.5 Samenstelling ledenbestand tot 23 jaar bij de bonden tussen de nul- en tussenmeting en bevolking naar sekse

Etniciteit	Bevolking*			Nulmeting			Tussenmeting		
	m	v	t	m	v	t	m	v	t
Autochtoon	52	53	53	68	83	72	66	78	69
Niet-westerse allochtonen	39	38	38	31	16	27	33	20	30
<i>Turks</i>	9	9	9	10	4	8	10	5	8
<i>Marokkaans</i>	9	9	9	10	4	8	11	6	10
<i>Surinaams</i>	8	7	7	1	3	1	1	3	2
<i>Antilliaans/Arubaans</i>	3	3	3	0	1	0	1	1	1
<i>Overig niet-westers</i>	10	10	10	10	5	9	10	6	9
Westerse allochtonen	9	9	9	1	1	1	1	1	1
Onbekend				0	0	0	0	0	0
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100

* CBS bevolkingscijfers van de elf deelnemende gemeenten 0-25 jaar, januari 2007

Autonome groei?

De vraag blijft in hoeverre de toename in ledenaantallen zijn toe te schrijven aan inspanningen van clubs, bonden en gemeenten. Idealiter zouden alle deelnemende bonden ook gegevens moeten verzamelen bij verenigingen die niet deelnemen in het programma. De veranderingen die zich dan ondanks het programma Meedoen voordoen kunnen worden beschouwd als de

autonome groei. Landelijke ontwikkelingen kunnen wel inzicht bieden in de basis groei. De ledencijfers bij NOC*NSF⁸ worden gebruikt om de veranderingen van de clubs bij het programma Meedoen te vergelijken (zie tabel 2.6). Dit is een indicatieve vergelijking omdat de meetmomenten niet precies samenvallen en de onderzoekspopulaties afwijken.

Tabel 2.6 Landelijke Ledengroei¹ en ledengroei² bij Meedoen clubs

Bonden	Percentage ledengroei, landelijke cijfers NOC*NSF			Percentage ledengroei, Meedoen clubs		
	m	v	t	m	v	t
JBN	1	4	1	21	30	23
Atletiekunie	6	8	7	-1	0	0
KNBSB	-4	-8	-5	31	12	26
KNGU	2	4	4	16	14	14
KNKV	-1	4	2	-2	-2	-2
KNVB	5	22	7	12	26	13
KNZB	-5	-5	-5	10	12	11
NBB	-12	-11	-12	4	5	5

1 Landelijke cijfers van NOC*NSF in de periode tussen 2006 en 2007 van jongeren tot 18 jaar.

2 Cijfers van Meedoen clubs in de periode tussen 2007 en 2008 van jongeren tot 23 jaar.

JBN, KNBSB, KNGU, KNVB, KNZB en de NBB hebben bij de clubs in het programma Meedoen een fors hogere groei gehad dan deze landelijke cijfers van NOC*NSF aangeven. De clubs van de Atletiekunie en KNKV in het programma Meedoen laten echter geen of een daling van het aantal leden zien in tegenstelling tot de landelijke cijfers. Er zijn geen vergelijkbare landelijke cijfers voor de KNKF. Het lijkt erop dat de clubs betrokken bij het programma Meedoen meer groei laten zien wat betreft de jeugdleden dan landelijk gemiddeld.

⁸ NOC*NSF (2008). *Ledental NOC*NSF 2006 en 2007*. Arnhem: NOC*NSF. Achterhaald via <http://www.sport.nl/nocnsf/publicaties/?action=showdownload&back=downloads&id=5419144>.

3. Gemeenten

3.1 Doelstellingen gemeenten

Met de gemeenten zijn in 2006 bestuurlijke afspraken gemaakt. Deze zijn verzilverd in het Grotestedenbeleid III (verder: GSB-III). De door gemeenten te bereiken doelen zijn vastgelegd in Meerjaren Ontwikkelingsprogramma's van de gemeenten.

Op landelijk niveau is de doelstelling om het percentage allochtone jeugdleden van sportverenigingen te laten toenemen met 15 procent (van 70 naar 85 procent). Gemeenten hebben de doelstelling voor de eigen situatie geconcretiseerd. Afgesproken is dat het hier *inspanningsverplichtingen* betreft en dat de uitkomsten van de nul- en tussenmetingen aanleiding kunnen vormen om de doelstellingen bij te stellen. Daarnaast hebben de gemeenten bij de start van het programma aangegeven hoeveel sportbonden zij zullen ondersteunen, en hoeveel projecten zij zullen realiseren om bruggen te slaan naar de georganiseerde sport. De projecten betreffen hoofdzakelijk school- en wijkprojecten, maar ook bijvoorbeeld projecten in samenwerking met minderhedenorganisaties. Dit zijn *resultaatverplichtingen*.

3.2 Opzet metingen gemeenten

Gemeenten rapporteren over de vorderingen van hun programma in het kader van hun Meerjaren Ontwikkelingsprogramma's ten behoeve van het GSB-III. Hierin zijn onder andere specificaties van aantallen betrokken organisaties en deelnemers gespecificeerd. Metingen in dit kader vinden plaats in 2007, 2008 en 2010. Hierover wordt elders apart gerapporteerd.

In aanvulling hierop vinden in alle gemeenten algemene metingen plaats van de deelname van allochtone jeugd aan sport (bevolkingsonderzoek). Streven was om, waar mogelijk, drie meetmomenten aan te houden, te weten in 2006, 2008 en 2010. In het kader van het GSB-III zijn er echter meetmomenten afgesproken in 2006 en 2009.

Voor de nulmeting (meestal over 2006, soms over 2005) konden alle gemeenten (bestaande) cijfers aanleveren over sportdeelname en lidmaatschap van sportverenigingen, al dan niet uitgesplitst naar sekse en leeftijd. Bij de tussenmeting (over 2008) konden er van zeven van de elf gemeenten data worden gebruikt.

Bij de *nulmeting* hebben drie (Amsterdam, Den Haag en Zaanstad) gemeenten in 2006 metingen verricht conform de Richtlijn Sportdeelname Onderzoek (RSO). Arnhem heeft in 2006 ook een meting verricht, maar gebruikte hiervoor een afwijkende methodiek. Enschede heeft in 2005 een meting verricht met een iets afwijkende 'RSO' methodiek. Drie andere steden (Eindhoven, Rotterdam en Tilburg) gebruikten vergelijkbare, reeds eerder verrichte metingen. Utrecht, Dordrecht en Nijmegen gebruikten alternatieve metingen onder veelal specifieke groepen jeugd, onder andere van de GGD (Utrecht) of de JGZ (Dordrecht).

Voor de *tussenmeting* zijn er van de gemeenten Den Haag, Dordrecht, Tilburg en Eindhoven RSO data beschikbaar uit 2008. De gemeente Nijmegen heeft aangegeven een meting in 2008 gedaan te hebben, deze gegevens zijn echter nog niet beschikbaar voor deze rapportage. De

gemeente Rotterdam heeft RSO-data beschikbaar gesteld uit 2007. De gemeente Utrecht heeft data uit 2007 ter beschikking gesteld. Dit betrof een alternatieve meting onder specifieke groepen jeugd. Ook de gemeente Enschede heeft data uit 2007 doorgegeven. Hiervoor gebruikten zij een methode die iets afwijkt van de RSO. De gemeenten Amsterdam, Arnhem en Zaanstad hebben geen gegevens beschikbaar gesteld voor de tussenmeting. De gemeente Zaanstad heeft wel gegevens beschikbaar over de aantallen deelnemers aan activiteiten voor het programma Meedoen.

Kwaliteit van de gegevens

De meeste onderzoeken zijn van voldoende omvang (in termen van steekproefgrootte) om uitspraken te kunnen doen over de sportdeelname van autochtone en niet-westers allochtone jeugd. Een belangrijke kanttekening is dat de gemeentelijke sportdeelname onderzoeken sterk van elkaar verschillen zodat ze onderling niet vergelijkbaar zijn. Verschillen doen zich voor in omvang van de steekproeven, afbakening van leeftijdsgroepen, wijze van gegevensverzameling en definities van sport. Ook is het van belang dat de metingen over de tijd vergelijkbaar zijn. De gegevensverzamelingen voor de tussenmeting en de eindmeting moeten zoveel mogelijk op dezelfde wijze geschieden als voor de nulmeting. Van de zeven gemeenten waar een tussenmeting heeft plaatsgevonden en die ook kon worden verwerkt, heeft de gemeente Dordrecht in de *tussenmeting* voor een andere opzet gekozen dan in de *nulmeting*. Voor de andere zes gemeenten (Den Haag, Eindhoven, Enschede, Rotterdam, Tilburg en Utrecht) geldt dat die voor de *tussenmeting* grofweg dezelfde methodiek volgden als voor de *nulmeting*, maar kon op basis van de rapportages niet worden vastgesteld of de twee metingen in alle gevallen op dezelfde manier zijn uitgevoerd.

3.3 Sportdeelname en lidmaatschap sportverenigingen

Sportdeelname

In alle gemeenten lag bij de *nulmeting* de sportdeelname⁹ bij de allochtone jeugd lager dan bij de autochtone jeugd (tabel 3.1). De verschillen variëren van 6 (Enschede, 16-24 jarigen) en 8 (Zaanstad, 12-24 jarigen) procentpunten tot meer dan 20 procentpunten (o.a. Dordrecht, Eindhoven, Tilburg). Uitsplitsingen naar sekse in Amsterdam, Den Haag, Enschede en Zaanstad geven aan dat vooral allochtone meisjes achterblijven in hun sportdeelname.

De verschillen zijn bij de *tussenmeting* qua sportdeelname van allochtone jeugd en autochtone jeugd in de gemeenten Enschede, Rotterdam, Eindhoven en Tilburg afgenomen. Het verschil in Enschede was 23 procentpunten, dit is gedaald naar 14 procentpunten (6-15 jarigen). In de gemeente Eindhoven was het verschil 37 procentpunten, het is gedaald naar 22 procentpunten (15-23 jarigen). In Tilburg is het gedaald van 20 naar 15 procentpunten verschil (6-11 jarigen). In Rotterdam was het verschil 12 procentpunten, bij de tussenmeting is het gedaald naar 11 punten (13-75 jarigen). In Den Haag is het verschil iets groter geworden. De metingen in Dordrecht zijn niet vergelijkbaar.

⁹ In onderzoeken die zijn gedaan volgens de RSO is de sportdeelname gedefinieerd als het percentage respondenten dat aangeeft 12 keer of meer gesport te hebben in de afgelopen 12 maanden.

Bij de gemeenten waarvan een tussenmeting ontvangen en verwerkt is ontstaat het beeld dat de verschillen in sportdeelname tussen autochtone en allochtone jeugd kleiner zijn worden.

Tabel 3.1 Sportdeelname per gemeente naar etniciteit, nul- en tussenmeting, in percentages

Gemeente	Leeftijd	Sexe	Nulmeting			Tussenmeting				
			Autocht.	N.W. Allochtoon	W. allochtoon	Totaal	Autocht.	N.W. Allochtoon	W. allochtoon	Totaal
Amsterdam	6-17	t	93		91					
Arnhem	6-17	t	84	66						
Den Haag 1	4-23	t	80	61		81	61			70
Den Haag 1	4-23	m	82			81	66			73
Den Haag 1	4-23	v	78			81	56			67
Dordrecht	11	t	79	55						
Dordrecht	12-22	t	70	62						
Dordrecht	4-23	t				84	65			78
Dordrecht	4-23	m				87	69			82
Dordrecht	4-23	v				80	61			75
Eindhoven 1	15-23	t	88	51		81	59			76
Eindhoven 1	15-23	m	93	51		89	60			82
Eindhoven 1	15-23	v	79	52		72	58			69
Enschede 1	6-15	t	93	70		93	79			91
Enschede 1	16-24	t	89	83		89	85			88
Enschede 1	16-24	m	93	93		91	86			90
Enschede 1	16-24	v		64		89	85			88
Nijmegen										
Rotterdam 1	13-24	t				75	58			64
Rotterdam 1	13-75	t	55	43		49	38			53
Tilburg	6-11	t	92	72	88	96	81			93
Tilburg	12-17	t	89	73	89					85
Tilburg	18+	t	56	38	56					54
Utrecht	11									
Zaanstad	12-24	m	85	87	85					85
Zaanstad	12-24	v	82	66	74					78
Zaanstad	12-24	t	83	75	79					81

1 Autochtoon is incl. westers allochtoon

Lidmaatschap sportverenigingen

Bij de nulmeting waren de verschillen tussen autochtone en allochtone jeugd bij het lidmaatschap van sportverenigingen groter dan bij de sportdeelname sec (tabel 3.2). Veelal groter dan enkele tientallen procentpunten. Het noemen van exacte cijfers is hier weinig zinvol omdat gemeenten verschillen in de wijze waarop ze hierover rapporteren (de ene gemeente op basis van aandeel verenigingssporters per sporter, de andere gemeente op basis van aandeel verenigingssporters per hoofd van de bevolking). Cijfers van de nulmetingen uit Amsterdam, Den Haag, Utrecht en Zaanstad bevestigden dat het vooral allochtone meisjes zijn die minder lid

worden van verenigingen dan autochtone meisjes. Bij de jongens zijn de verschillen kleiner, doch zeker niet afwezig. Over de mate waarin de jeugd lid is van een sportvereniging zijn minder vergelijkbare data verwerkt dan bij de nulmeting. Bij de gemeente Tilburg is te zien dat het verschil tussen lidmaatschap van een sportvereniging met 3 procentpunten (6-11 jarigen) is afgenomen. Bij de gemeente Utrecht is in een selectie van wijken die laag scoren in sportdeelname onderzoek gedaan. In die wijken is het verschil in lidmaatschap van een sportvereniging tussen autochtone en allochtone jongens groter geworden. Bij meisjes is het verschil niet afgenomen. Vanwege het feit dat er weinig vergelijkbare data zijn is het niet te zeggen of de verschillen in lidmaatschap van verenigingen van autochtone en allochtone jeugd zijn afgenomen.

Tabel 3.2 Lidmaatschap van sportvereniging per gemeente naar etniciteit, nul- en tussenmeting, in percentages

Gemeente	Leeftijd	Sexe	Nulmeting			Tussenmeting			
			Autocht.	N.W. allocht.	Westers allocht.	Totaal	Autocht.	N.W. allocht.	Westers allocht.
Amsterdam	6-17	m	80	55	60				
Amsterdam	6-17	v	70	33	60				
Arnhem	6-17	t	68	42	60				
Den Haag 1 2	4-23	t	75		65	78	57		69
Den Haag 1 2	4-23	m	79		70	81	60		72
Den Haag 1 2	4-23	v	70		59	75	54		66
Dordrecht 2	12-22	t	52	32	47				
Dordrecht 1 2	4-23	t				74	75		75
Dordrecht 1 2	4-23	m				77	73		78
Dordrecht 1 2	4-23	v				71	68		71
Eindhoven									
Enschede 1 2	6-15	t		41	68	74	68		73
Enschede 1 2	16-24	t		7	30	43	32		41
Nijmegen 2	12-17	t		37	51				
Rotterdam 1 2	13-75	t			36				40
Tilburg 2	6-11	t	78	69	70	83	77		82
Tilburg 2	12-17	t	78	63	75				
Utrecht 1	11	m	65	56		82	60		66
Utrecht 1	11	v	72	25		76	29		47
Utrecht 1	11	t			49	79	44		56
Zaanstad 2	12-24	m	73	64	71				
Zaanstad 2	12-24	v	65	33	58				
Zaanstad 2	12-24	t	68	49	64				

1 Autochtoon is incl. Westerse allochtonen
2 % van de sporters

3.4 Veranderingen ledenaantallen

Om toch iets te kunnen zeggen over de toe- of afname van de (allochtone) jeugd in de georganiseerde sport, zijn de ledenaantallen van de clubs die participeren in het programma Meedoen tevens opgeteld per gemeente (zie bijlage 4 Overzicht nul- en tussenmeting bonden per gemeente).

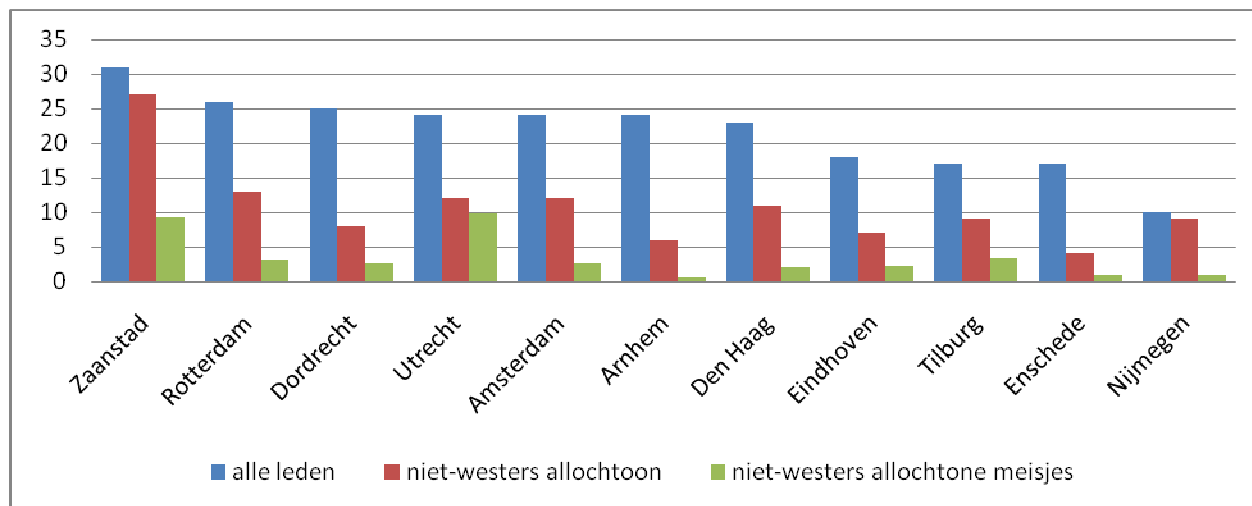
De veranderingen in het aantal jeugdleden bij de clubs die bij het programma Meedoen betrokken zijn, variëren van 2.466 (17 procent groei) in een grote gemeente als Amsterdam tot 238 (7 procent) in middelgrote gemeente als Nijmegen. De toename van het aantal niet-westerse allochtone jeugdleden loopt uiteen van 1.253 (23 procent groei) in Amsterdam tot 160 (15 procent groei) in Enschede. Omgerekend heeft de gemeente Zaanstad gemiddeld 29 extra niet-westerse allochtone leden per deelnemende vereniging en Enschede ongeveer 4. In de gemeente Zaanstad hebben de Meedoen clubs de meeste niet-westerse allochtone meisjes erbij kunnen betrekken, ongeveer 10. In Utrecht is de verhouding niet-westerse allochtone jongens – meisjes, het meest gunstig voor de meisjes uitgevallen. Van de ongeveer 12 nieuwe niet-westerse allochtone leden per vereniging zijn daar omgerekend ongeveer 10 leden een meisje.

Tabel 3.3 Aantal extra leden en gemiddeld aantal extra leden per club tot 23 jaar naar gemeente

	Aantal Meedoen clubs	Totaal		Autochtoon		Niet-westers allochtoon		Niet westers allochtone meisjes	
		Aantal extra leden	Gemiddeld per club	Aantal extra leden	Gemiddeld per club	Aantal extra leden	Gemiddeld per club	Aantal extra leden	Gemiddeld per club
Amsterdam	103	2.466	24	1.213	12	1.253	12	267	3
Arnhem	23	543	24	412	18	131	6	14	1
Den Haag	63	1.468	23	756	12	712	11	125	2
Dordrecht	22	555	25	378	17	177	8	56	3
Eindhoven	37	648	18	403	11	245	7	84	2
Enschede	36	596	17	436	12	160	4	35	1
Nijmegen	24	238	10	10	0	228	10	22	1
Rotterdam	73	1.931	26	959	13	972	13	226	3
Tilburg	34	561	17	271	8	290	9	113	3
Utrecht	52	1.265	24	629	12	636	12	509	10
Zaanstad	23	707	31	46	2	661	29	231	10

Leeswijzer: In Amsterdam zijn er 103 Meedoen clubs. Er zijn totaal 2.466 nieuwe leden bijgekomen bij de Meedoen clubs, per club zijn dat er gemiddeld 24. In Amsterdam zijn er 1.213 extra autochtone leden, per club zijn dat er gemiddeld 12, idem voor niet-westerse allochtone leden en niet-westerse allochtone meisjes. De KNVB en de NBB betrekken ook een klein aantal verenigingen van buiten de elf genoemde gemeenten in het programma. Deze zijn niet in deze tabel opgenomen.

Figuur 3.1 Gemiddeld aantal extra leden per club alle leden, niet-westers allochtone leden en niet-westerse allochtone meisjes tot 23 jaar naar gemeente

4. Conclusie

In het programma Meedoen hebben bonden en gemeenten (onder andere) afgesproken zich in te zetten voor de doelstelling om de achterstand in de sportdeelname van allochtone jeugd, voornamelijk in georganiseerd verband in te lopen.

De bonden streven naar groei van het aantal allochtone leden en verandering van de ledenopbouw ten gunste van allochtone jeugd.

Alle betrokken bonden hebben meer allochtone jeugdleden gekregen over de periode tussen de nul- en tussenmeting. Zes bonden (JBN, KNGU, KNKF, KNVB, KNZB en NBB) zijn er ook in geslaagd meer autochtone jeugdleden aan te trekken. De groei van het aantal allochtone jeugdleden is gemiddeld over alle bonden 26 procent. Zeven bonden (JBN, Atletiekunie, KNBSB, KNGU, KNKF, KNKV en NBB) laten ook een verandering zien ten gunste van de allochtone jeugd in de ledenopbouw bij de clubs in het programma Meedoen.

Bij de gemeenten waarvan een tussenmeting is ontvangen ontstaat het beeld dat de verschillen in sportdeelname tussen autochtone en allochtone jeugd teruglopen. Er zijn echter te weinig gegevens beschikbaar om te kunnen ingaan op de ontwikkelingen in de georganiseerde sportdeelname. Om de ontwikkelingen in de (georganiseerde) sportdeelname binnen gemeenten echt te kunnen monitoren en benchmarken zou meer moeten worden geïnvesteerd in de gegevensverzameling (grotere steekproefomvangen, uniforme methodiek en aanvullende analyses).

Bijlage 1 Nul- en tussenmeting per bond

Judo Bond Nederland

Resultaatafspraken

Judo Bond Nederland (JBN) heeft tussen 2006 en 2010 het project 'Urban Judo' lopen. Het project richt zich op 25 judoverenigingen/ sportscholen die meewerken aan de toename van sportdeelname onder allochtone niet-westerse jeugd met 15 procent en de integratie van allochtonen. Speciale aandacht zal uitgaan naar het vinden van een passend sportaanbod voor hindoestaanse en islamitische meisjes. Om de sportdeelname te bevorderen en integratie te stimuleren zal de wereldkampioen judo 2005, Guillaume Elmont, als ambassadeur worden ingezet voor de campagne.

Voortgang kwantitatieve metingen

De Judobond heeft in alle elf deelnemende gemeenten totaal 25 die deelnemen in het project. De Judobond heeft een substantiële groei doorgemaakt en over de periode 2007 – 2008. Over het totale ledenbestand zijn er 23 procent nieuwe leden bijgekomen. Daarbij is de groei bij niet-westerse allochtone jeugd het grootst geweest met 143 procent. Verhoudingsgewijs zijn er daarbij meer niet-westerse allochtone meiden bijgekomen als jongens. De groei is misschien iets vertekend omdat er in 2007 nog een groot aantal leden van onbekende etnische afkomst waren. Ook de ledenopbouw is ten gunste van niet-westerse allochtonen veranderd. Het totale percentage niet-westerse allochtone jeugd is bij de clubs gestegen van 8 naar 16 procent.

Nul- en tussenmeting JBN etnische achtergrond leden tot 23 jaar (absolute aantallen)

Etniciteit	nulmeting			tussenmeting			Verschil nul- en tussenmet.			Percentage groei**		
	m	v	t	m	v	t	m	v	t	m	v	t
Autochtoon	1942	515	2457	2170	620	2790	228	105	333	12	20	14
Niet-westerse allochtonen	183	44	227	435	116	551	252	72	324	138	164	143
<i>Turks</i>	39	10	49	98	26	124						
<i>Marokkaans</i>	44	5	49	80	20	100						
<i>Surinaams</i>	37	7	44	104	19	123						
<i>Antilliaans/Arubaans</i>	14	4	18	37	6	43						
<i>Overig niet-westers</i>	49	18	67	116	45	161						
Westerse allochtonen	0	0	0	88	16	104	88	16	104	*	*	*
Onbekend	109	18	127	0	0	0	-109	-18	-127	-100	-100	-100
Totaal	2234	577	2811	2693	752	3445	459	175	634	21	30	23

* Niet berekenbaar

** Percentage groei ten opzichte van de nulmeting

Nul- en tussenmeting JBN etnische achtergrond leden tot 23 jaar (percentages)

Etniciteit	Nulmeting			Tussenmeting		
	m	v	T	m	v	t
Autochtoon	87	89	87	81	82	81
Niet-westerse allochtonen	8	8	8	16	15	16
<i>Turks</i>	2	2	2	4	3	4
<i>Marokkaans</i>	2	1	2	3	3	3
<i>Surinaams</i>	2	1	2	4	3	4
<i>Antilliaans/Arubaans</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Overig niet-westers</i>	2	3	2	4	6	5
Westerse allochtonen	0	0	0	3	2	3
Onbekend	5	3	5	0	0	0
Totaal	100	100	100	100	100	100

Voortgang activiteiten

De clubs hebben een groot aantal clinics verzorgd bij scholen, moskeeën en buurthuizen. In 2007 zijn er bijvoorbeeld 150 scholen bezocht. Bij elk project (één of meerdere clubs) is er een projectcoördinator aangesteld waarbij drie verenigingsadviseurs de clubs extra ondersteuning geven. Uit gegevens van de clubs bleek dat de doorstroom van clinic naar lidmaatschap van de club nog beter kan.

Atletiekunie

Resultaatafspraken

De Atletiekunie heeft zich binnen het plan 'The Colours of Athletics' ten doel gesteld om binnen de betrokken verenigingen 1200 nieuwe allochtone leden te werven. Van de nieuwe leden zal het overgrote deel jeugd zijn, maar daarnaast wordt een 'spin-off' verwacht door betrokkenheid van ouders van deze jeugdleden. De nieuwe leden worden door de clubs geworven door het inzetten van een participatie- en/ of preventieprogramma. Daarnaast wil de Atletiekunie een toename van 10.000 allochtone deelnemers realiseren door het vergroten van de participatie van de doelgroep tijdens atletiekevenementen.

Voortgang metingen

Bij het programma 'The Colours of Athletics' is een vernieuwde nulmeting gebruikt. Dit komt omdat één vereniging gestopt is en tevens de opbouw van de oorspronkelijk nulmeting afweek van het model dat bij de tussenmeting is gebruikt. Van de oorspronkelijke 21 verenigingen is er 1 vereniging uitgevallen. De Atletiekunie heeft geen grote verandering ondergaan in het totaal aantal leden in de periode 2007 – 2008. De veranderingen bij het aantal autochtone en niet-westerse allochtonen leden houdt elkaar in evenwicht. De ledenopbouw is daardoor ten gunste van niet-westerse allochtone leden veranderd, van 9 naar 11 procent.

Nul- en tussenmeting Atletiekunie etnische achtergrond leden tot 23 jaar (absolute aantallen)

Etniciteit	nulmeting			tussenmeting			Verschil nul- en tussenmet.			Percentage groei*		
	m	v	t	m	v	t	m	v	t	m	v	t
Autochtoon	2282	2052	4334	2199	2007	4206	-83	-45	-128	-4	-2	-3
Niet-westerse allochtonen	224	203	427	285	250	535	61	47	108	27	23	25
<i>Turks</i>	29	21	50	30	24	54						
<i>Marokkaans</i>	43	36	79	53	51	104						
<i>Surinaams</i>	66	74	140	83	72	155						
<i>Antilliaans/Arubaans</i>	32	16	48	43	30	73						
<i>Overig niet-westers</i>	54	56	110	76	73	149						
Westerse allochtonen	45	44	89	52	47	99	7	3	10	16	7	11
Totaal	2551	2299	4850	2536	2304	4840	-15	5	-10	-1	0	0

* Percentage groei ten opzichte van de nulmeting.

Nul- en tussenmeting Atletiekunie etnische achtergrond leden tot 23 jaar (percentages)

Etniciteit	nulmeting			tussenmeting		
	m	v	t	m	v	t
Autochtoon	89	89	89	87	87	87
Niet-westerse allochtoon	9	9	9	11	11	11
<i>Turks</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Marokkaans</i>	2	2	2	2	2	2
<i>Surinaams</i>	3	3	3	3	3	3
<i>Antilliaans/Arubaans</i>	1	1	1	2	1	2
<i>Overig niet-westers</i>	2	2	2	3	3	3
Westerse allochtoon	2	2	2	2	2	2
Totaal	100	100	100	100	100	100

Voortgang activiteiten

Alle clubs krijgen vanuit de bond ondersteuning door de projectleider en projectmedewerker. De clubs hebben in samenwerking met de gemeenten schoolatletiekdagen en ouderavonden georganiseerd, een dependance in de wijk opgericht en de contributiestaffels aangepast. Ook worden speciale schoolsportverenigingen gefaciliteerd door clubs. Uit deze schoolsportverenigingen moet doorstroom ontstaan naar de eigenlijke club. De bond organiseert verder trainingen en voorlichting aan trainers en bestuursleden van clubs ten aanzien van het omgaan met culturele aspecten.

Koninklijke Nederlandse Baseball en Softball Bond

Resultaatafspraken

De Koninklijke Nederlandse Base- en Softballbond (KNBSB) heeft zich tot doel gesteld de achterstand in sportdeelname onder allochtone jongeren in te lopen. Het gaat dan met name om de sportdeelname in georganiseerd verband. Daarnaast wil de bond kwetsbare jongeren gaan begeleiden, bij hen een volwaardig burgerschap bevorderen, sociaal isolement tegengaan en overlast en probleemgedrag van kwetsbare jeugd voorkomen. De KNBSB wil bij 8 clubs preventieprojecten en in ieder geval bij 2 daarvan zorgtrajecten opzetten. De bond wil haar marktaandeel minimaal behouden en groeien in ledental van 8% (2000 leden) in 2008.

Voortgang metingen

Voor de KNBSB is er een vernieuwde nulmeting gebruikt. Er zijn enkele bijzondere gebeurtenissen die van invloed zijn op de cijfers bij de tussenmeting. Bij verschillende verenigingen zijn ledenlijsten opgeschoond (tevens met terugwerkende kracht naar de nulmeting), enkele verenigingen hebben een uitzonderlijke verloop gehad door bijvoorbeeld het organiseren van een top toernooi. Er zijn geen veranderingen geweest in het aantal verenigingen. Ondanks dat laten de verenigingen een flinke groei zien, totaal 26 procent. De groei wordt veroorzaakt door een toename van het aantal niet-westerse allochtone leden. De toename wordt voor een groot deel verklaard door een beter registreringsstelsel.

Nul- en tussenmeting KNBSB etnische achtergrond leden tot 23 jaar (absolute aantallen)

Etniciteit	nulmeting			tussenmeting			Verschil nul- en tussenmeting			Percentage groei*		
	m	v	t	m	v	t	m	v	t	m	v	t
Autochtoon	471	154	625	464	107	571	-7	-47	-54	-1	-31	-9
Niet-westerse allochtoon	29	5	34	194	73	267	165	68	233	569	1360	685
<i>Turks</i>	0	0	0	0	0	0						
<i>Marokkaans</i>	0	0	0	1	0	1						
<i>Surinaams</i>	1	1	2	2	14	16						
<i>Antilliaans/Arubaans</i>	20	4	24	134	46	180						
<i>Overig niet-westers</i>	8	0	8	57	13	70						
Westerse allochtoon	7	4	11	4	3	7	-3	-1	-4	-43	-25	-36
Totaal	507	163	670	662	183	845	155	20	175	31	12	26

* Percentage groei ten opzichte van de nulmeting

Nul- en tussenmeting KNBSB etnische achtergrond leden tot 23 jaar (percentages)

Etniciteit	nulmeting			tussenmeting		
	m	v	t	m	v	t
Autochtoon	93	94	93	70	58	68
Niet-westerse allochtoon	6	3	5	29	40	32
<i>Turks</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Marokkaans</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Surinaams</i>	0	1	0	0	8	2
<i>Antilliaans/Arubaans</i>	4	2	4	20	25	21
<i>Overig niet-westers</i>	2	0	1	9	7	8
Westerse allochtoon	1	2	2	1	2	1
Totaal	100	100	100	100	100	100

Voortgang activiteiten

De activiteiten bij de bond bestaan uit begeleiding en ondersteuning van de verenigingen, het aanbieden van kaderopleidingen en doen aan sportpromotie, bijvoorbeeld met behulp van kennismakingslessen en stedelijke toernooien. De opleidingen zijn daarbij een middel tot (jeugd) participatie en ouderbetrokkenheid. Gemeenten zorgen in het algemeen voor een goede begeleiding van de clubs.

Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie

Resultaatafspraken

De Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie (KNGU) heeft zich ten doel gesteld binnen de deelnemende gemeenten minimaal 10 verenigingen bereid te vinden deel te nemen in de 10 lokale projecten. Deze projecten vinden plaats in minimaal 3 van de 11 gemeenten. Dit moet uiteindelijk 500 nieuwe allochtone leden opleveren.

Voortgang metingen

Ten tijde van de nulmeting participeerden er 25 clubs in programma van de KNGU. Door een aantal wijzigingen zijn er bij de tussenmeting 26 clubs. In Amsterdam zijn er sinds februari 2008 twee nieuwe clubs bijgekomen en is er één club afgefallen. In Den Haag zijn twee clubs gefuseerd tot één club en in Rotterdam zijn drie clubs gefuseerd tot één club. Om te kunnen constateren of er bij de KNGU ook zonder deze wijzigingen veranderingen zijn geweest in de samenstelling van de leden zijn er twee extra tabellen toegevoegd zonder de gegevens van de drie verenigingen in Amsterdam (Holendrecht, Wilskracht en FDO Amsterdam). De bond heeft er in de periode 2007 – 2008 14 procent extra leden bij gekregen.

Nul- en tussenmeting KNGU etnische achtergrond leden tot 23 jaar (absolute aantallen)

Etniciteit	nulmeting			tussenmeting			Verschil nul- en tussenmeting			Percentage groei*		
	m	v	t	m	v	t	m	v	t	m	v	T
Autochtoon	896	5193	6089	963	5796	6759	67	603	670	7	12	11
Niet-westerse allochtoon	146	840	986	243	1079	1322	97	239	336	66	28	34
<i>Turks</i>	28	159	187	45	223	268						
<i>Marokkaans</i>	32	172	204	49	177	226						
<i>Surinaams</i>	24	165	189	41	215	256						
<i>Antilliaans/Arubaans</i>	15	45	60	19	77	96						
<i>Overig niet-westers</i>	47	299	346	89	387	476						
Westerse allochtoon												
Totaal	1042	6033	7075	1206	6875	8081	164	842	1006	16	14	14

* Percentage groei ten opzichte van de nulmeting

Voortgang activiteiten

De clubs krijgen via projectmedewerkers op gemeentelijk niveau ondersteuning bij het uitvoeren van het programma. De projectmedewerkers en de clubs krijgen ook ondersteuning van districtsconsultanten. In samenwerking met gemeenten worden kennismakingslessen georganiseerd bij scholen, enkele clubs hebben een gezamenlijke stichting opgezet om activiteiten te coördineren en er is nieuw aanbod ontwikkeld. Bij alle clubs is er veel aandacht voor ouderparticipatie.

Nul- en tussenmeting KNGU etnische achtergrond leden tot 23 jaar (percentages)

Etniciteit	nulmeting			tussenmeting		
	m	v	t	m	v	t
Autochtoon	86	86	86	80	84	84
Niet-westerse allochtoon	14	14	14	20	16	16
<i>Turks</i>	3	3	3	4	3	3
<i>Marokkaans</i>	3	3	3	4	3	3
<i>Surinaams</i>	2	3	3	3	3	3
<i>Antilliaans/Arubaans</i>	1	1	1	2	1	1
<i>Overig niet-westers</i>	5	5	5	7	6	6
Westerse allochtoon						
Totaal	100	100	100	100	100	100

Nul- en tussenmeting KNGU etnische achtergrond leden tot 23 jaar (absolute aantallen) zonder Holendrecht, Wilskracht en FDO amsterdam

Etniciteit	nulmeting			tussenmeting		
	m	v	t	m	v	t
Autochtoon	891	5156	6047	804	5348	6152
Niet-westerse allochtoon	142	782	924	201	910	1111
<i>Turks</i>	28	159	187	42	220	262
<i>Marokkaans</i>	31	167	198	45	172	217
<i>Surinaams</i>	21	132	153	27	150	177
<i>Antilliaans/Arubaans</i>	15	35	50	15	42	57
<i>Overig niet-westers</i>	47	289	336	72	326	398
Westerse allochtoon						
Totaal	1033	5938	6971	1005	6258	7263

Nul- en tussenmeting KNGU etnische achtergrond leden tot 23 jaar (percentages) zonder Holendrecht, Wilskracht en FDO amsterdam

Etniciteit	nulmeting			tussenmeting		
	m	v	t	m	v	t
Autochtoon	86	87	87	80	85	85
Niet-westerse allochtoon	14	13	13	20	15	15
<i>Turks</i>	3	3	3	4	4	4
<i>Marokkaans</i>	3	3	3	4	3	3
<i>Surinaams</i>	2	2	2	3	2	2
<i>Antilliaans/Arubaans</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Overig niet-westers</i>	5	5	5	7	5	5
Westerse allochtoon						
Totaal	100	100	100	100	100	100

Koninklijke Nederlandse Krachtsport en Fitnessfederatie

Resultaatafspraken

De Koninklijke Nederlandse Krachtsport en Fitness Federatie (KNKF) geeft in haar plan 'Tijd voor vechtsport' aan dat ze 2000 nieuwe allochtone vecht- en krachtsporters wil binnenhalen in 2009. Dit streefaantal is inmiddels verhoogd naar 5000 nieuwe allochtone leden. Daarnaast bieden 100 verenigingen preventieve begeleiding aan allochtone jeugd. De KNKF verzorgt tevens 11 zorgtrajecten rondom agressie-regulatie, weerbaarheid en gedragsverandering.

Voortgang meting

Er zijn geen wijzigingen geweest in het aantal verenigingen van de KNKF. De clubs betrokken bij het project hebben een explosieve groei doorgemaakt. Totaal zijn er meer dan 3000 nieuwe leden bijgekomen, dat betekent een groei van bijna 50 procent. Met name de toename van het aantal niet-westerse allochtone leden is hiervan de oorzaak. Dit is ook terug te zien in de verandering van de ledenopbouw. Waar eerst niet-westerse allochtone leden nog 37 procent uitmaakten van het aantal leden is dat bij de tussenmeting gestegen tot 48 procent. Ook het aandeel niet-westerse allochtone meisjes is ten opzichte van de nulmeting sterk gegroeid.

Nul- en tussenmeting KNKF etnische achtergrond leden tot 23 jaar (absolute aantallen)

Etniciteit	nulmeting			tussenmeting			Verschil nul- en tussenmet.			Percentage groei*		
	m	v	t	m	v	t	M	v	t	m	v	t
Autochtoon	2392	1420	3812	2849	1692	4541	457	272	729	19	19	19
Niet-westerse allochtoon	1666	653	2319	2929	1564	4493	1263	911	2174	76	140	94
<i>Turks</i>	506	187	693	795	387	1182						
<i>Marokkaans</i>	531	211	742	962	653	1615						
<i>Surinaams</i>	232	97	329	391	173	564						
<i>Antilliaans/Arubaans</i>	69	48	117	150	89	239						
<i>Overig niet-westers</i>	328	110	438	631	262	893						
Westerse allochtoon	106	57	163	162	79	241	56	22	78	53	39	48
Onbekend	16	7	23	73	31	104	57	24	81	356	343	352
Totaal	4180	2137	6317	6013	3366	9379	1833	1229	3062	44	58	48

* Percentage groei ten opzichte van de nulmeting

Nul- en tussenmeting KNKF etnische achtergrond leden tot 23 jaar (percentages)

Etniciteit	nulmeting			tussenmeting		
	m	v	t	m	v	t
Autochtoon	57	66	60	47	50	48
Niet-westerse allochtoon	40	31	37	49	46	48
<i>Turks</i>	12	9	11	13	11	13
<i>Marokkaans</i>	13	10	12	16	19	17
<i>Surinaams</i>	6	5	5	7	5	6
<i>Antilliaans/Arubaans</i>	2	2	2	2	3	3
<i>Overig niet-westers</i>	8	5	7	10	8	10
Westerse allochtoon	3	3	3	3	2	3
Onbekend	0	0	0	1	1	1
Totaal	100	100	100	100	100	100

Voortgang activiteiten

Vanwege de omvang van het project bij de KNKF is er een uitgebreide ondersteuningsstructuur opgezet. Er zijn vijf fulltime consultants die projecten begeleiden in hun eigen gemeente. Zij zorgen voor professionalisering van het kader, samenwerking met de gemeente, onderwijs en andere externe partijen. Er zijn drie opleidingstrajecten ontwikkeld voor de trainers die binnen hun eigen vereniging met (allochtone) jongeren aan de slag gaan evenals verschillende cursussen en bijscholingsdagen. Een dvd, handboek en keurmerk worden ontwikkeld. Onderzoek en communicatie worden landelijk gecoördineerd.

Koninklijk Nederlands Korfbalverbond

Resultaatafspraken

Het Koninklijk Nederlands Korfbal Verbond (KNKV) geeft in haar plan 'Tijd voor korfbal' aan dat ze streeft naar een toename van 15 procent onder het aantal allochtone leden van de 20 deelnemende korfbalverenigingen. Onder het totale ledenbestand moet het aantal allochtone leden met 5 procent zijn toegenomen. Binnen de verenigingen moet volledige intergratie van allochtonen hebben plaatsgevonden. Het KNKV zal zich in die projecten met name richten op de toename van jonge (4 tot 12 jaar) islamitische en hindoestaanse meisjes aan de korfbalsport.

Voortgang metingen

Er is een heel lichte daling te zien in het totaal aantal leden bij de deelnemende clubs. Niet-westerse allochtone leden vormen hierop een uitzondering. Het aantal niet-westerse allochtone leden is gegroeid met 34 procent, waarbij de sterkste groei zich heeft voorgedaan bij niet-westerse allochtone meisjes. Door de afname van het aantal autochtone leden en de toename van het aantal niet-westerse allochtone leden is de ledenopbouw ten gunste van de niet-westerse allochtone leden tot 23 jaar gestegen met 3 procent (van 7 naar 10 procent).

Nul- en tussenmeting KNKV etnische achtergrond leden (absolute aantallen)

	Nulmeting			Tussenmeting			Verschil nul- en tus.m.			Percentage groei*		
	totaal < 6 -23 jaar			totaal < 6 -23 jaar			totaal < 6 -23 jaar			totaal < 6 -23 jaar		
Etniciteit	m	v	t	m	v	t	m	v	t	m	v	t
Nederlands	990	1382	2372	947	1314	2261	-43	-68	-111	-4	-5	-5
Niet-westerse allochtonen	90	103	193	111	148	259	21	45	66	23	44	34
<i>Turks</i>	12	17	29	20	37	57						
<i>Marokkaans</i>	13	16	29	16	23	39						
<i>Surinaams</i>	29	34	63	32	37	69						
<i>Antilliaans/Arubaans</i>	10	5	15	13	12	25						
<i>Overig niet-westers</i>	27	32	59	30	39	69						
Westerse allochtonen	21	37	58	20	37	57	-1	0	-1	-5	0	-2
Onbekend	9	9	18	9	4	13	0	-5	-5	0	-56	-28
Totaal	1110	1531	2641	1087	1503	2590	-23	-28	-51	-2	-2	-2

* Percentage groei ten opzichte van de nulmeting

Nul- en tussenmeting KNKV etnische achtergrond leden (percentages)

	Nulmeting			Tussenmeting			Verschil nul- en tus.m.*		
	totaal < 6 -23 jaar			totaal < 6 -23 jaar			totaal < 6 -23 jaar		
Etniciteit	m	v	t	m	v	t	m	v	t
Nederlands	89	90	90	87	87	87	-2	-3	-3
Niet-westerse allochtonen	8	7	7	10	10	10	2	3	3
<i>Turks</i>	1	1	1	2	2	2			
<i>Marokkaans</i>	1	1	1	1	2	2			
<i>Surinaams</i>	3	2	2	3	2	3			
<i>Antilliaans/Arubaans</i>	1	0	1	1	1	1			
<i>Overig niet-westers</i>	2	2	2	3	3	3			
Westerse allochtonen	2	2	2	2	2	2	0	0	0
Onbekend	1	1	1	1	0	1	0	0	0
Totaal	100	100	100	100	100	100	0	0	0

* Dit is het percentage van de tussenmeting min het percentage bij de nulmeting van autochtone en allochtone leden

Voortgang activiteiten

Elke deelnemende club krijgt voor 8 tot 10 uur ondersteuning van een verenigingsmanager (via de bond). Per vereniging worden verschillende activiteiten georganiseerd, zoals contact leggen met mensen en organisaties in de wijk, kennismakingslessen op scholen (tijdens en na schooltijd), inzet op ouderparticipatie, het uitbreiden van het aanbod van de vereniging, deelnemen in gemeentelijke initiatieven (zoals de schoolsportvereniging in Rotterdam), het opleiden van kader en aandacht aan persoonlijk contact en huisbezoek. De bond heeft aandacht voor interne en externe communicatie. De bond heeft verder een dvd en een online helpdesk ontwikkeld.

Koninklijke Nederlandse Voetbalbond

Resultaatafspraken

De Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond (KNVB) organiseert samen met de Cruyff Foundation en stichting Meer dan Voetbal het programma 'Tijd voor voetbal, Meedoen allochtone jeugd door voetbal'. De KNVB wil bij 250 verenigingen begeleidingstrajecten opstarten. De bond zal streven naar een meer dan evenredig deel meisjes onder de nieuwe leden.

Voortgang metingen

Er zijn veel verenigingen bijgekomen en er is een vernieuwde nulmeting gekomen. Er zijn op het moment van de tussenmeting 272 verenigingen actief in het programma Meedoen. Er is een gefaseerde aanpak, dat wil zeggen dat niet alle verenigingen in 2006 betrokken zijn bij het programma. In de zomer van 2008 zijn de laatste verenigingen betrokken bij het programma. 45 van de 272 verenigingen zijn actief buiten de elf gemeenten die betrokken zijn bij het programma Meedoen. Van alle 272 verenigingen is een nulmeting gedaan in 2006 en een tussenmeting in 2008.

De methodiek van de KNVB wijkt af van de andere bonden. Op basis van achternamen wordt als eerste een indeling gemaakt van de etnische achtergrond van het ledenbestand van de deelnemende clubs. Dit wordt gecontroleerd aan de hand van enkele steekproeven bij clubs. Er is een flinke groei van het aantal leden met dertien procent, in absolute aantallen 6.046 leden. Het aantal niet-westerse allochtone leden is toegenomen met 2.323. Het valt op dat verhoudingsgewijs het aantal niet-westerse allochtone meisjes (groei 61 procent) sterker is toegenomen dan het aantal niet-westerse allochtone jongens (groei 14 procent). Hoewel het aandeel meisjes in het ledenbestand bij de clubs nog zeer klein is, is dit wel verbeterd ten opzichte van de nulmeting.

Nul- en tussenmeting KNVB etnische achtergrond leden tot 23 jaar (absolute aantallen)

Etniciteit	Nulmeting			Tussenmeting			Verschil nul- en tussenmet.			Percentage groei**		
	m	v	t	m	v	t	m	v	t	m	v	t
Nederlands	27926	2568	30493	31112	3104	34216	3186	536	3723	11	21	12
Niet-westerse allochtonen	15153	364	15518	17253	588	17841	2100	224	2323	14	61	15
<i>Turks</i>	4760	47	4806	5170	118	5288	410	71	482			
<i>Marokkaans</i>	4979	91	5069	6259	187	6446	1280	96	1377			
<i>Surinaams</i>	*	*	*	*	*	*	*	*	*			
<i>Antilliaans/Arubaans</i>	*	*	*	*	*	*	*	*	*			
<i>Overig niet-westers</i>	5415	227	5642	5823	284	6107	409	56	465			
Westerse allochtonen	*	*	*	*	*	*	*	*	*			
Totaal	43079	2932	46011	48365	3692	52057	5286	760	6046	12	26	13

* Onbekend

** Percentage groei ten opzichte van de nulmeting.

Nul- en tussenmeting KNVB etnische achtergrond leden tot 23 jaar (percentages)

	Nulmeting			Tussenmeting		
	m	v	t	m	v	t
Nederlands	65	88	66	64	84	66
Niet-westerse allochtonen	35	12	34	36	16	34
<i>Turks</i>	11	2	10	11	3	10
<i>Marokkaans</i>	12	3	11	13	5	12
<i>Surinaams</i>	*	*	*	*	*	*
<i>Antilliaans/Arubaans</i>	*	*	*	*	*	*
<i>Overig niet-westers</i>	13	8	12	12	8	12
Westerse allochtonen	*	*	*	*	*	*
Totaal	100	100	100	100	100	100

* Onbekend

Voortgang activiteiten

Voor alle deelnemende verenigingen is er intensieve verenigingsondersteuning aangeboden. Per vereniging is er een verenigingsbegeleider aangesteld. Het technisch kader (trainers, leiders en scheidsrechters) wordt opgeleid en er is samenwerking met scholen. Binnen de verenigingen wordt aandacht besteed aan ouderparticipatie, bestuursondersteuning en sociaal klimaat. Verder er een project 'School en Voetbal'. Dit project stimuleert samenwerking tussen scholen en verenigingen. Binnen de elf gemeenten hebben kinderen op school tijdens de gymles door een trainer van de vereniging kennis kunnen maken met voetbal. Daarnaast zijn er naschoolse voetbalactiviteiten in de buurt en bij de vereniging. De verenigingen betrekken ook de buurt door ter plekke voetbalactiviteiten te organiseren. In 2007 heeft het meisjesvoetbal extra aandacht gekregen binnen het project. In elke stad worden één of meer verenigingen geholpen met het werven en laten voetballen van allochtone meisjes.

Koninklijke Nederlandse Zwembond

Resultaatafspraken

De Koninklijke Nederlandse Zwembond (KNZB) heeft zich ten doel gesteld om 35 verenigingen te selecteren in 11 gemeenten voor het project. Er wordt gestreefd naar een toename van 15 procent in allochtone leden bij de deelnemende verenigingen. In het kader van haar beleidsplan Waterkracht 2008 zal de KNZB extra nadruk leggen op allochtone jeugd (meisjes) van 6-12 jaar.

Voortgang metingen

De groei werd met name veroorzaakt door autochtone leden. De ledenopbouw is daarom ten gunste van autochtone leden veranderd (plus 1 procent).

Nul- en tussenmeting KNZB etnische achtergrond leden tot 23 jaar (absolute aantallen)

Etniciteit	nulmeting			tussenmeting			Ver. nul- en tussenmet.			Percentage groei**		
	m	v	t	m	v	t	m	v	t	m	v	t
Autochtoon	3099	2927	6026	3479	3313	6792	380	386	766	12	13	13
Niet-westerse allochtoon	977	830	1807	1006	866	1872	29	36	65	3	4	4
<i>Turks</i>	356	261	617	357	287	644						
<i>Marokkaans</i>	311	274	585	324	291	615						
<i>Surinaams</i>	75	89	164	71	80	151						
<i>Antilliaans/Arubaans</i>	22	19	41	25	23	48						
<i>Overig niet-westers</i>	213	187	400	229	185	414						
Westerse allochtoon	60	60	120	64	77	141	4	17	21	7	28	18
Onbekend	21	25	46	43	56	99	22	31	53	105	124	115
Totaal	4157	3842	7999	4592	4312	8904	435	470	905	10	12	11

* Niet berekenbaar

** Percentage groei ten opzichte van de nulmeting

Nul- en tussenmeting KNZB etnische achtergrond leden tot 23 jaar (percentages)

Etniciteit	nulmeting			tussenmeting		
	m	v	t	m	v	t
Autochtoon	75	76	75	76	77	76
Niet-westerse allochtoon	24	22	23	22	20	21
<i>Turks</i>	9	7	8	8	7	7
<i>Marokkaans</i>	7	7	7	7	7	7
<i>Surinaams</i>	2	2	2	2	2	2
<i>Antilliaans/Arubaans</i>	1	0	1	1	1	1
<i>Overig niet-westers</i>	5	5	5	5	4	5
Westerse allochtoon	1	2	2	1	2	2
Onbekend	1	1	1	1	1	1
Totaal	100	100	100	100	100	100

Voortgang activiteiten

De verenigingen verzorgen kennismakingslessen, open dagen, maar ook promotiemateriaal. De bond zorgt voor coördinatie, interne en externe communicatie, training, advisering en monitoring. De kennismakingslessen worden in samenwerking met scholen georganiseerd. Ook worden er clinics gegeven tijdens het vrij zwemmen. De KNZB heeft tevens een aantal verenigingsondersteuners in dienst.

Nederlandse Basketball Bond

Resultaatafspraken

In 'Basketball: een sport voor iedereen' beschrijft de Nederlandse Basketball Bond (NBB) dat ze een samenwerking aangaat met 30 verenigingen. Deze samenwerking is erop gericht dat de achterstand in sportdeelname van allochtone jeugd wordt ingelopen. Het doel is dat de NBB in 2010 een aanwas van 1500 allochtone jeugdleden heeft bij de deelnemende clubs. Het gaat om een structurele groei van leden die minstens drie opeenvolgende jaren lid blijven.

Daarnaast wil de basketballbond binnen de concepten 3-on-3 pleintjesbasketball en scholenbasketball 1000 extra deelnemers realiseren.

Voortgang metingen

Totaal zijn er in de periode 2007 – 2008 bij de deelnemende verenigingen van de NBB 151 nieuwe leden bijgekomen. Er is een ruime groei bij de niet-westerse en westerse allochtonen geweest (in deze periode zeventien procent). Er is weinig groei in het aantal autochtone leden. De ledenopbouw is ten gunste van de niet-westerse allochtone leden veranderd. In 2007 maakten zij nog 24 procent uit van het totale ledenbestand. In 2008 is dit gestegen naar 27 procent.

Nul- en tussenmeting NBB etnische achtergrond leden (absolute aantallen)

Etniciteit	nulmeting totaal < 6 -23 jaar			tussenmeting totaal < 6 -23 jaar			Verschil nul- en tussemet. totaal < 6 -23 jaar			Percentage groei* totaal < 6 -23 jaar		
	m	v	t	m	v	t	m	v	t	m	v	t
Nederlands	1662	737	2399	1668	740	2408	6	3	9	0	0	0
Niet-westerse allochtonen	647	153	800	742	195	937	95	42	137	15	27	17
<i>Turks</i>	187	45	232	228	67	295						
<i>Marokkaans</i>	52	16	68	57	21	78						
<i>Surinaams</i>	139	44	183	163	42	205						
<i>Antilliaans/Arubaans</i>	43	5	48	45	5	50						
<i>Overig niet-westers</i>	226	43	269	249	60	309						
Westerse allochtonen	100	26	126	103	28	131	3	2	5	3	8	4
Totaal	2409	916	3325	2513	963	3476	104	47	151	4	5	5

* Percentage groei ten opzichte van de nulmeting

Nul- en tussenmeting NBB etnische achtergrond leden (percentages)

Etniciteit	nulmeting totaal < 6 -23 jaar			tussenmeting totaal < 6 -23 jaar			Verschil nul- en tus. m.* totaal < 6 -23 jaar		
	m	v	t	m	v	t	m	v	t
Nederlands	69	80	72	66	77	69	3-	4-	3-
Niet-westerse allochtonen	27	17	24	30	20	27	3	4	3
<i>Turks</i>	8	5	7	9	7	8	1	2	2
<i>Marokkaans</i>	2	2	2	2	2	2	0	0	0
<i>Surinaams</i>	6	5	6	6	4	6	1	0-	0
<i>Antilliaans/Arubaans</i>	2	1	1	2	1	1	0	0-	0-
<i>Overig niet-westers</i>	9	5	8	10	6	9	1	2	1
Westerse allochtonen	4	3	4	4	3	4	0-	0	0-
Totaal	100	100	100	100	100	100	0	0	0

* Dit is het percentage van de 1-meting min het percentage bij de nulmeting van autochtone en allochtone leden

Voortgang activiteiten

De bond heeft in iedere gemeente verenigingsmanagers aangesteld om activiteiten bij verenigingen te begeleiden. Verder wordt er vanuit de bond gezorgd voor opleidingen, interne- en externe communicatie, monitoring en advisering. De bond verzorgt ook een straatbasketball toernooi met landelijke finales. De clubs kunnen kiezen voor het inzetten van een verenigingsmanager, vrijwilligersvergoeding of het inhuren van personeel. Veel clubs verzorgen kennismakingslessen bij of voor scholen.

Bijlage 2 Totaaloverzicht nul- en tussenmeting bonden

Nulmeting selectie aantal clubs per bond (31 december 2007)

	JBN (25)	AU (20)	KNBSB (10)	KNGU (10)	KNKF (100)	KNKV (20)	KNVB (250)	KNZB (35)	NBB (30)	totaal (500)
Amsterdam	5	4	2	5	16	2	54	4	8	100
Arnhem	2	1	*	2	7	*	9	3	2	26
Den Haag	3	2	1	3	11	3	39	5	2	69
Dordrecht	1	2	1	1	4	2	8	1	1	21
Eindhoven	2	2	1	3	9	2	12	4	2	37
Enschede	2	1	1	2	10	2	15	1	2	36
Nijmegen	2	1	*	1	7	*	10	1	2	24
Rotterdam	3	2	2	4	11	4	41	6	3	76
Tilburg	2	2	1	2	10	1	11	3	1	33
Utrecht	2	3	1	1	11	3	22	4	5	52
Zaanstad	1	1	*	1	4	1	13	1	1	23
Overige							26		2	28
Totaal	25	21	10	25	100	20	260	33	31	525

Tussenmeting selectie aantal clubs per bond (september 2008)

	JBN (25)	ATLET. (20)	KNBSB (10)	KNGU (10)	KNKF (100)	KNKV (20)	KNVB (250)	KNZB (35)	NBB (30)	Totaal (500)
Amsterdam	5	4	2	7	16	2	55	4	8	103
Arnhem	2			2	7		8	2	2	23
Den Haag	3	2	1	3	11	3	33	5	2	63
Dordrecht	1	2	1	1	4	2	9	1	1	22
Eindhoven	2	2	1	3	9	2	12	4	2	37
Enschede	2	1	1	2	10	2	15	1	2	36
Nijmegen	2	1		1	7		10	1	2	24
Rotterdam	3	2	2	3	11	4	39	6	3	73
Tilburg	2	2	1	2	10	1	11	3	2	34
Utrecht	2	3	1	1	11	3	22	4	5	52
Zaanstad	1	1		1	4	1	13	2		23
Overige							45		2	47
totaal	25	20	10	26	100	20	272	33	31	537

Nulmeting etnische achtergrond leden tot 23 jaar per bond (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	2457	4334	625	6089	3812	2372	30493	6026	2399	58.607
Niet-westerse allochtoon	227	427	34	986	2319	195	15518	1807	800	22.313
<i>Turks</i>	49	50	0	187	693	29	4806	617	232	6.663
<i>Marokkaans</i>	49	79	0	204	742	29	5069	585	68	6.825
<i>Surinaams</i>	44	140	2	189	329	63		164	183	1.114
<i>Antilliaans/Arubaans</i>	18	48	24	60	117	15		41	48	371
<i>Overig niet-westers</i>	67	110	8	346	438	59	5642	400	269	7.339
Overige westerse allochtoon		89	11	0	163	58		120	126	567
Onbekend	127				23	18		46		214
Totaal	2811	4850	670	7075	6317	2643	46011	7999	3325	81.701

Tussenmeting etnische achtergrond leden tot 23 jaar per bond (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	2790	4206	571	6759	4541	2261	34216	6792	2408	64.544
Niet-westerse allochtonen	551	535	267	1322	4493	259	17841	1872	937	28.077
<i>Turks</i>	124	54	0	268	1182	57	5288	644	295	7.912
<i>Marokkaans</i>	100	104	1	226	1615	39	6446	615	78	9.224
<i>Surinaams</i>	123	155	16	256	564	69		151	205	1.539
<i>Antilliaans/Arubaans</i>	43	73	180	96	239	25		48	50	754
<i>Overig niet-westers</i>	161	149	70	476	893	69	6107	414	309	8.648
Westerse allochtonen	104	99	7	0	241	57		141	131	780
Onbekend	0				104	13		99		216
Totaal	3445	4840	845	8081	9379	2590	52057	8904	3476	93.617

Verandering in aantal leden tot 23 jaar bij de bonden tussen de nul- en tussenmeting

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	333	-128	-54	670	729	-111	3723	766	9	5937
Niet-westerse allochtonen	324	108	233	336	2174	64	2323	65	137	5764
<i>Turks</i>	75	4	0	81	489	28	482	27	63	1249
<i>Marokkaans</i>	51	25	1	22	873	10	1377	30	10	2399
<i>Surinaams</i>	79	15	14	67	235	6	0	-13	22	425
<i>Antilliaans/Arubaans</i>	25	25	156	36	122	10	0	7	2	383
<i>Overig niet-westers</i>	94	39	62	130	455	10	465	14	40	1309
Westerse allochtonen	104	10	-4	0	78	-1	0	21	5	213
Onbekend	-127	0	0	0	81	-5	0	53	0	2
Totaal	634	-10	175	1006	3062	-53	6046	905	151	11916

Nulmeting etnische achtergrond leden tot 23 jaar per bond vergeleken met bevolkingscijfers* (percentages)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal	Bevolking
Autochtoon	87	89	93	86	60	90	66	75	72	72	53
Niet-westerse allochtonen	8	9	5	14	37	7	34	23	24	27	38
<i>Turks</i>	2	1	0	3	11	1	10	8	7	8	9
<i>Marokkaans</i>	2	2	0	3	12	1	11	7	2	8	9
<i>Surinaams</i>	2	3	0	3	5	2		2	6	7	7
<i>Antilliaans/Arubaans</i>	1	1	4	1	2	1		1	1	0	3
<i>Overig niet-westers</i>	2	2	1	5	7	2	12	5	8	9	10
Overige westerse allochtonen	0	2	2	0	3	2		2	4	1	9
Onbekend	5	0	0	0	0	1		1	0	0	
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

* CBS bevolkingscijfers elf deelnemende gemeenten 0 tot 25 jaar, januari 2007

Tussenmeting etnische achtergrond leden tot 23 jaar per bond vergeleken met bevolkingscijfers* (percentages)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal	Bevolking
Autochtoon	81	87	68	84	48	87	66	76	69	69	53
Niet-westerse allochtonen	16	11	32	16	48	10	34	21	27	30	38
<i>Turks</i>	4	1	0	3	13	2	10	7	8	8	9
<i>Marokkaans</i>	3	2	0	3	17	2	12	7	2	10	9
<i>Surinaams</i>	4	3	2	3	6	3		2	6	2	7
<i>Antilliaans/Arubaans</i>	1	2	21	1	3	1		1	1	1	3
<i>Overig niet-westers</i>	5	3	8	6	10	3	12	5	9	9	10
Westerse allochtonen	3	2	1	0	3	2		2	4	1	9
Onbekend	0	0	0	0	1	1		1	0	0	0
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

* CBS bevolkingscijfers elf deelnemende gemeenten 0 tot 25 jaar, januari 2008

Bijlage 3 Nul- en tussenmeting per gemeente

Gemeente Amsterdam

1. Doelstellingen

1. Toename sportdeelname met 15%;
2. Samenwerking met min. 8 sportbonden;
3. Sportactiviteiten in min. 10 wijken / stadsdelen (aansluiting op ontwikkelde of nog te ontwikkelen activiteiten in stadsdelen).

2. Bijzondere activiteiten

1. Procesbegeleiding (ondersteunen verenigingen en bonden);
2. Eigenstandige activiteiten (aansluiting bij topscore, jump-in, verenigingsondersteuning, jeugdsport in beweging).

3. Meting

Geen tussenmeting betreft sportdeelname of evaluatie projectactiviteiten per september 2008 beschikbaar. Nulmeting over RSO sportdeelnamecijfers uit 2006 in eerdere rapportage verwerkt. De volgende RSO tussenmeting zal in 2009 plaatsvinden.

4. Voortgang

De gemeente Amsterdam werkt samen met alle negen sportbonden. De gemeente heeft de capaciteit van sportcoördinatoren, verenigingsondersteuners en kennismaking fors uitgebreid. De sportcoördinatoren (meiden) voetbal, basketbal, atletiek, judo, turnen, korfbal en kracht en vechtsport werken intensief samen met de sportverenigingen en de sportbonden. Daarnaast worden de verenigingsondersteuners van de gemeente ingeschakeld om de sportverenigingen te ondersteunen. Het programma Meedoen heeft tot nog toe opgeleverd:

- Een aantoonbaar grotere doorstroming van allochtone jeugdleden naar de Meedoen sportverenigingen in Amsterdam.
- De bestaande sportstimuleringsprogramma's (JUMP- in op 60 basisscholen en Topscore op 43 VO scholen) werken intensief samen met de Meedoen sportverenigingen.
- Het aantal schoolsportclubs fors is uitgebreid.
- De efficiëntie van doorstromingstrajecten naar de sportverenigingen is sterk verbeterd.
- Het technisch en bestuurlijk kader van sportverenigingen is in aantal en kwaliteit sterk gegroeid.
- Het aansturen en aanstellen van de combinatiefunctionarissen bij de Meedoen sportverenigingen in samenwerking met de sportbonden soepel verloopt.
- De samenwerking met de sportbonden de kwaliteit van het sportaanbod verhoogt.
- De samenwerking tussen sport, jeugdhulpverlening, migrantenorganisaties en vrouwenorganisaties stedelijk prioriteit heeft en in de veertien stadsdelen gestimuleerd wordt.
- De doelstellingen van het programma Meedoen opgenomen zijn in het Sportplan 2009-2012.

Gemeente Arnhem

1. Doelstellingen

1. Toename van de sportdeelname van 10 %;
2. Samenwerking met min. 4 sportbonden.

2. Bijzondere activiteiten

1. Procesbegeleiding (ondersteunen verenigingen en bonden);
2. Eigenstandige activiteiten (investeren via BOS impuls).

3. Meting

Geen tussenmeting betreft sportdeelname of evaluatie projectactiviteiten per september 2008 beschikbaar. Nulmeting over sportdeelnamecijfers uit 2006 in eerdere rapportage verwerkt.

4. Voortgang

De gemeente Arnhem werkt samen met 6 sportbonden en 20 sportverenigingen/stichtingen. Deze samenwerking heeft geresulteerd in samenwerking in een aantal stedelijke- en wijkgerichte evenementen zoals: 5 VMB0 Sportdagen met afsluitende Mission Olympic (NOC/NSF), schoolsportclinics bij basis- en voortgezet onderwijs, schoolsportdagen voor basisonderwijs met medewerking van “Meedoen”verenigingen, samenwerking binnen BOS projecten, ombuiging van gemeentelijke naar sportvereniging activiteiten, Arnhemse Sportweek met workshops/demonstraties van diverse sportverenigingen en in bijzonder een vechtsport dag met KNKF/JBN. 2 verenigingsondersteuners zijn aangesteld om enkele verenigingen te begeleiden in organisatie en uitvoering van nieuwe “Meedoen” activiteiten. Bij 7 sportverenigingen zijn in totaal 17 nieuwe reguliere activiteiten opgestart. Een aantal verenigingen wordt facilitair ondersteunt met zaalhuur, sport/spelmateriaal en opslagruimte. Alle verenigingen worden waar mogelijk ondersteunt in netwerken en opstarten van activiteiten, veelal ook in nauwe samenwerking/ contact met sportbonden.

Eerder dit jaar (2008) is in samenwerking met NISB en Rijnijssel CIOS Arnhem een stedelijke “Meedoen” thema avond georganiseerd voor alle verenigingen en sportbonden die in Arnhem actief zijn. Met als doelstelling een stedelijke presentatie moment van alle ‘Meedoen’ projecten, info uitwisseling en netwerken. Deze avond krijgt in 2009 een vervolg. Ook hebben alle verenigingen en sportbonden een informatiemap ontvangen met oa. adressenlijsten van contactpersonen van sportspelwerkers/vakleerkrachten bewegingsonderwijs en informatie over Arnhemse financiële regelingen.

Gemeente Den Haag

1. Doelstellingen

1. Toename van regelmatige sportdeelname bij leerlingen die deelnemen aan het VMBO stimuleringsaanpak en sportstimuleringsprojecten van 15%;
2. Samenwerking met min. 8 sportbonden;
3. Overeenkomsten met min. 5 VMBO schoolbesturen;
4. Overeenkomsten met min. 6 lokale organisaties voor sportstimuleringsprojecten.

2. Bijzondere activiteiten

1. Procesbegeleiding (ondersteunen verenigingen en bonden);
2. Sportstimuleringsaanpak via het (VMBO) onderwijs op min. 5 scholen waarbij expliciet activiteiten worden opgezet voor islamitische en hindoestaanse meisjes;
3. Ondersteunen van min. 6 sportstimuleringsinitiatieven, waarvan 3 specifiek op islamitische en hindoestaanse meisjes/ vrouwen zijn gericht.

3. Meting

Meting: 2006/2008, volgens RSO richtlijnen op gemeentelijk niveau. Nulmeting op 5 VMBO projecten en 6 sportstimuleringsprojecten

Cyclus: 2010 eindmeting op gemeentelijk niveau en bij de 5 VMBO projecten en 6 sportstimuleringsprojecten

Totale N 2006: 3315, Totale N 2008: onbekend

Non-respons 2006/2008: onbekend

Rapport: Resultaten monitoring meedoen allochtone jeugd Den Haag 2006 / 2008

4. Uitkomsten

Sportdeelname naar etniciteit, leeftijd en geslacht

Etniciteit	2006						2008					
	4-11 jaar	12-17 jaar	18 - 23 jaar	totaal 4-23 jaar			4-11 jaar	12-17 jaar	18 - 23 jaar	totaal 4-23 jaar		
	t	t	t	t	m	v	t	t	t	t	m	v
Autochtoon	86	85	71	80	82	78	85	89	67	81	81	81
Niet-westerse allochtoon							60	65	58	61	66	56
<i>Turks</i>	49	53	62	55	68	37	49	65	49	53	62	42
<i>Marokkaans</i>	56	74	63	64	83	47	65	63	60	63	72	53
<i>Surinaams</i>	69	64	59	63	72	58	68	64	63	65	69	62
<i>Antilliaans/ Arubaans</i>	77	83	55	64	63	69						
<i>Overig niet-westers</i>	68	72	56	64	72	55	56	71	58	60	62	58
Totaal	73	74	64	70	76	63	73	77	62	70	73	67

Lidmaatschap sportverenigingen van sporters naar etniciteit, leeftijd en geslacht

Etniciteit	2006						2008					
	4-11 jaar	12-17 jaar	18 - 23 jaar	totaal 4-23 jaar			4-11 jaar	12-17 jaar	18 - 23 jaar	totaal 4-23 jaar		
	t	t	t	t	m	v	t	t	t	t	m	v
Autochtoon	84	81	59	75	79	70	81	87	61	78	81	75
Niet-westerse allochtoon							75	57	37	57	60	54
<i>Turks</i>	60	62	56	59	66	46	82	53	35	56	61	47
<i>Marokkaans</i>	60	51	34	48	64	23	78	52	43	62	66	57
<i>Surinaams</i>	77	58	22	49	66	37	79	56	36	58	61	56
<i>Antilliaans/ Arubaans</i>	75	67	67	69	64	81						
<i>Overig niet-westers</i>	72	69	42	59	56	64	60	67	38	54	54	53
Totaal	77	72	49	65	70	59	79	75	48	69	72	66

5. Voortgang

De gemeente Den Haag heeft met negen sportbonden afspraken gemaakt over de selectie van verenigingen in Den Haag en het vaststellen van een plan van aanpak per vereniging. De verenigingsondersteuners adviseren de sportbonden en sportverenigingen over de uitvoering van de plannen. Tevens stemt de gemeente de inzet van de sportbonden en sportverenigingen af op het gemeentelijke sportstimuleringsbeleid.

In het schooljaar 2006/2007 ondersteunde de gemeente Den Haag zes VMBO scholen met sportstimuleringsprojecten op school. De leerlingen van deze scholen kunnen na schooltijd kennis maken met verschillende sporten. Om de drempel naar het lidmaatschap van een sportvereniging te verlagen, wordt samengewerkt met de sportverenigingen. De helft van de deelnemers zijn meisjes. De aanpak wordt in schooljaar 2008/2009 met twee scholen uitgebreid.

Met 13 organisaties zijn afspraken gemaakt over het uitvoeren van sportstimuleringsprojecten. De deelnemende organisaties zijn welzijnsorganisaties, bewonersorganisaties en sociaal-culturele verenigingen die zich richten op de Afrikaanse, Turkse en Marokkaanse doelgroep. De projecten zijn gericht op het inventariseren van het huidige sportgedrag, het voorlichten en enthousiasmeren van de doelgroep en het aanbieden van laagdrempelige sportactiviteiten in samenwerking met sportverenigingen. Hierin participeren ook verenigingen vanuit het Meedoen programma. Komend jaar wordt getracht om meer projecten te starten voor de Marokkaanse en Hindostaanse doelgroep. Tevens wordt ingezet op het bereiken van meer meisjes.

Gemeente Dordrecht

1. Doelstelling

Toename van de sportdeelname onder de allochtone jeugd in Dordrecht in het algemeen en de sportbeoefening in georganiseerd verband in het bijzonder, met daarbij bijzondere aandacht voor de achterstandspositie van (met name islamitische en hindoestaanse) meisjes.

Indicatoren daarvan zijn:

- a. Sportdeelname:
 - het percentage kinderen van allochtone afkomst uit groep 7, dat buiten schoolverband aan sport doet
 - het percentage allochtone jongeren (12-22 jaar) dat nauwelijks aan sport doet
 - het percentage allochtone jongeren (12-22 jaar) dat lid is van een sportvereniging
- b. Ondersteuning en coördinatie bonds- en verenigingsinitiatieven
- c. Lokale sportsprojecten

2. Bijzondere activiteiten

1. Schoolactiviteiten (primair en voortgezet onderwijs)
2. Wijkactiviteiten
3. Activiteiten in samenwerking met sportverenigingen

3. Meting

Nulmeting: per 2003, monitor jongeren Dordrecht (12-22 jarigen), kinderen uit groep 7 basisschool, JGZ registratie 2004-2005, allebei de metingen niet volgens RSO richtlijnen
Bron: Monitor jongeren Dordrecht 2003 en JGZ registratie 2004-2005

Tussenmeting: per 2008, volgens RSO richtlijnen op gemeentelijk niveau en bij 15 basisscholen.

Cyclus: eindmeting 2010

Totale N (4 – 23 jaar) tussenmeting: 1631, 604 allochtoon, 1025 autochtoon

Non-respons tussenmeting : 69%

Bron: Sportmonitor Dordrecht 2008, OCD.

Sportparticipatie cat.	Leeftijd cat. Nulmeting	Leeftijd cat.		Etniciteit cat.
		Tussenmeting		
Sportdeelname	Kinderen groep 7 basisschool	4 - 23 jaar		Surinaams
Lid. sportvereniging	12 - 22 jaar			Antilliaans / Arubaans
Vrijwilligerswerk				Turks
Aandeel niet / nauwelijks sport				Marokkaans
				Overig niet-westers
				Westerse allochtoon
				Autochtoon

4. Uitkomsten

Percentage sportdeelname naar etniciteit en leeftijd

Etniciteit	2003/2004-2005		2008					
	Groep 7 basisschool	12-22 jaar	4-11 jaar	12 -17 jaar	18 - 23 jaar	4 - 23 jaar		
	t	t	t	t	t	m	v	
Autochtoon	79**	70***	91	92	65	84	87	80
Niet-westerse allochtonen	55**	62***	72	86	32	65	69	61
Westers allocht.	*	*	*	*	*	74	*	*
Totaal	*	*	86	89	58	78	82	75

* Onbekend / te weinig waarnemingen

** Autochtoon is hier Nederlands en westers allochtonen, allochtoon zijn alle overige groepen

*** Niet-westers allochtoon is hier westerse- als niet-westerse allochtoon

Percentage lidmaatschap sportverenigingen van sporters naar etniciteit en leeftijd

Etniciteit	2004- 2005	2008					
		4-11 jaar	12 -17 jaar	18 - 23 jaar	4 - 23 jaar		
		t	t	t	t	m	v
Autochtoon	52	87	83	39	74	77	71
Niet-westerse allochtonen	32**	72	69	*	75	73	68
Westers allochtoon		*	*	*	87	*	*
Totaal	47	84	79	53	75	78	71

* Te weinig waarnemingen

** Niet-westers allochtoon is hier westers en niet-westers allochtoon

Percentage sporters dat in de afgelopen 12 maanden vrijwilligerswerk heeft verricht naar etniciteit en leeftijd**

Etniciteit	2008					
	4-11 jaar	12 -17 jaar	18 - 23 jaar	4 - 23 jaar		
	t	t	t	t	m	v
Autochtoon	56	43	*	44	46	42
Niet-westerse allochtonen	*	*	*	47	*	*
Totaal	53	44	30	45	47	43

* Te weinig waarnemingen

** Indien 4-11 jaar de ouders

Percentage jongeren dat nauwelijks aan sport doet naar etniciteit en leeftijd

Etniciteit	2003 12-22 jaar t	2008					
		4-11 jaar	12 -17 jaar	18 - 23 jaar	4 - 23 jaar		
		t	t	t	t	m	v
Autochtoon	30	*	*	35	17	14	20
Niet-westerse allochtonen	38	*	*	73	38	35	40
Westers allochtoon	**	*	*	*	*	*	*
Totaal	**	16	12	43	23	20	25

* Te weinig waarnemingen

** Onbekend

5. Voortgang

Bij de eindmeting in 2010 kan een uitspraak worden gedaan over de voortgang betreft de sportdeelname en lidmaatschap van sportverenigingen. Deze meting kan vergeleken worden met de meting in 2008. De gemeente zorgt voor de contacten tussen sportstimulering en de bonden en clubs. Daar wordt het aanbod tussen scholen en verenigingen gecoördineerd. De gemeente biedt ook zelf verenigingsondersteuning. Er werden clinics op scholen en in wijken gegeven om zo kennismaking met verschillende sporten te bieden.

Gemeente Eindhoven

1. Doelstellingen

1. Toename sportdeelname van 10 procentpunten;
2. Samenwerking met min. 5 sportbonden;
3. In min. 3 sportgebieden samenwerkingsovereenkomsten met scholen om duale sportdocenten in te zetten;
4. Min. 3 samenwerkingsovereenkomsten met voor het uitvoeren van bewegingsprogramma's voor allochtone jeugd in het bijzonder meisjes.

2. Bijzondere activiteiten

1. Procesbegeleiding (ondersteunen verenigingen en bonden);
2. Inzet van duale sportdocent op basisscholen;
3. Opleiden van allochtone jongeren tot sportleider of verenigingskaderlid;
4. Sport- en bewegingsprogramma's voor allochtone meisjes, vrouwen en jongens;
5. Betrekken lokale organisaties;
6. Per jaar minimaal 5 sportkennismakingsactiviteiten op scholen aanbieden;
7. Twee sportevenementen opzetten per jaar;
8. Als bonden een zorgtraject willen starten zal ondersteuning worden geboden.

3. Meting

Nulmeting: per 2004, volgens RSO richtlijnen

Tussenmeting: 2008, RSO richtlijnen, schriftelijke enquête (3877 vragenlijsten), digitale enquête (1700 vragenlijsten)

Cyclus: eindmeting 2010

Non-respons tussenmeting: 64% (schriftelijke enquête), 51% (digitale enquête)

Rapport: Jeugdmonitor 12-18 jarigen van de GGD uit 2007, Sportparticipatie in Eindhoven, de ontwikkelingen van 2000 tot 2008

4. Uitkomsten

Percentage sportdeelname

	2004			2007			2008					
	15-23 jaar*			12-14 jaar*			4-11 jaar**			15-23 jaar*		
	t	m	v	T	m	v	t	m	v	t	m	v
Autochtoon	88	93	79	94	85	93	84	82	84	81	89	72
Niet-westers allochtoon	51	51	52	82	89	75	67	71	63	59	60	58
Westers allochtoon							78					
Totaal	78	81	73	92	94	90	79	79	79	76	82	69

* Bij 12-14 en 15-23 jarigen is de categorie autochtoon en westers allochtoon samengevoegd.

** Bij de 4-11 jarigen is de categorie autochtoon en westers allochtoon alleen bij jongens en meisjes samengevoegd.

5. Voortgang

De gemeente ondersteund verenigingen vanuit de Eindhovense Sportraad middels de projecten Sports United. Binnen de afdeling Sportformule Eindhoven zijn alle sport stimuleringsactiviteiten onder gebracht. Het stimuleringsbeleid richt zich op basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Vanuit Sportformule worden verenigingen en scholen aan elkaar gekoppeld. Eindhoven onderhoudt zelf contacten met scholen en laat dit niet via de verenigingen gaan, om te veel aanbod te voorkomen.

Gemeente Enschede

1. Doelstellingen

1. Toename sportdeelname met 9 procentpunten;
2. Samenwerking met min. 7 sportbonden;
3. Min. 2 sportverenigingen nemen deel aan het zorgtraject;
4. Min. 400 kennismakingslessen met gemiddeld 20 deelnemers;
5. Min. 150 allochtone meisjes nemen deel aan sportstimuleringsactiviteiten.

2. Bijzondere activiteiten

1. Procesbegeleiding (ondersteunen verenigingen en bonden);
2. Eigenstandige activiteiten in samenwerking met school, buurt en zelforganisaties;
3. Opleiden allochtone jeugd tot vrijwillig kader.

3. Metingen

Nulmeting: per 2005, met een methode die iets afwijkt van RSO

Tussenmeting: per 2007

Cyclus: eindmeting in 2010

Totale N: onbekend (2005)

Non-respons: 50% (2005)

Bron: Analyse sportdeelname stadspeiling 2005 Meedoen Allochtone Jeugd door Sport,

Analyse sportdeelname stadspeiling 2007 Meedoen Allochtone Jeugd door Sport.

Sportparticipatie cat.	Leeftijd cat.	Etniciteit cat.
Sportdeelname	6-15 jaar	Autochtoon: autochtoon en westers allochtoon
lidmaatschap sportvereniging	16-24 jaar	Allochtoon: niet-westers allochtoon
	25-79 jaar	

4. Uitkomsten

Percentage sportdeelname naar etniciteit, leeftijd en geslacht

	2005				2007			
	6-15 jaar		16-24 jaar		6-15 jaar		16-24 jaar	
	t	t	v	m	t	t	v	m
Autochtoon en westers allochtoon	90	89	*	93	93	89	89	91
Niet-westers allochtoon	70	83	64	93	79	85	85	86
Totaal	89	87	*	*	91	88	88	90

* Onbekend

Percentage sporters lid van een sportvereniging naar etniciteit en leeftijd

	2005		2007	
	6-15 jaar	16-24 jaar	6-15 jaar	16-24 jaar
Autochtoon en westers allochtoon	*	*	74	43
Niet-westers allochtoon	41	7	68	32
Totaal	68	30	73	41

* Onbekend

5. Voortgang

De sportdeelname is onder het totaal van de 6 tot 24 jarigen gestegen. De sportdeelname van meisjes en jongens is over de tijd niet te vergelijken omdat er in 2005 geen uitgesplitste gegevens voorhanden waren naar geslacht. De sportdeelname is bij niet-westerse allochtone jongeren het sterkst gestegen. In de gemeente zijn alle negen sportbonden actief met één of meerdere verenigingen / sportscholen.

Vier consulenten via de gemeente worden ingezet om in de stadswijken het aanbod van de verenigingen te matchen met de vraag van scholen, basis- en voortgezet onderwijs. Er kan gebruikt worden gemaakt van een kortingsregeling. De gemeente draagt ook bij aan de kosten van kaderopleidingen. Er worden bijeenkomsten georganiseerd voor de verenigingen in het programma Meedoen. De gemeente betreft allochtone vrouwen en meisjes.

Gemeente Nijmegen

1. Doelstellingen

1. Toename 4 procentpunten lidmaatschap sportvereniging leerlingen groep 5 t/m 8 basisschool;
2. Toename 4 procentpunten wekelijks sporten en lidmaatschap sportvereniging jeugd (12-23 jaar);
3. Min. 15 scholen en/ of sportverenigingen doen mee aan sportstimuleringsactiviteiten;
4. Samenwerking met min. 5 sportbonden.

2. Bijzondere activiteiten

1. Procesbegeleiding (ondersteunen verenigingen en bonden);
2. Eigenstandige activiteiten, aansluiting op bestaande sportstimuleringsactiviteiten.

3. Meting

Nulmeting over sportdeelnamecijfers uit 2005 in eerdere rapportage verwerkt. Er wordt door sportdocenten bij naschoolse activiteiten registratie uitgevoerd van de deelname. Bij de naschoolse activiteiten is 70 procent van de kinderen van allochtone afkomst. De activiteiten worden uitgevoerd door verenigingen in het kader van het programma Meedoen. Samen met bonden, sportverenigingen, sportdocenten en SSN vinden half jaarlijkse evaluaties plaats met betrekking tot samenwerking, de binnen schoolse - en naschoolse activiteiten en het meerjarenplan van de verenigingen. Mei 2008 hebben er evaluaties plaatsgevonden en in december 2008 en januari 2009 vinden er nieuwe evaluaties plaats.

4. Voortgang

De gemeente coördineert de samenwerking tussen sportverenigingen en de scholen. Op 25 oktober 2008 heeft er een sportcongres plaatsgevonden met betrekking tot multiculturele sportverenigingen. Tevens loopt er een onderzoek bij de Nijmeegse sportverenigingen over het thema multiculturaliteit. Resultaten van het onderzoek zijn eind 2008 bekend. De gemeente zorgt ook verenigingsondersteuning.

Gemeente Rotterdam

1. Doelstellingen

1. Toename sportdeelname 5% in de 5 deelgemeenten met laagste sportdeelname;
2. Samenwerking met min. 8 sportbonden;
3. Min. 4 onderwijsopvangvoorzieningen met een sportprogramma en aantal schoolsportverenigingen;
4. Min. 5 gebiedsgerichte wijkactieprogramma's ter vergroting sportparticipatie.

2. Bijzondere activiteiten

1. Procesbegeleiding (ondersteunen verenigingen en bonden);
2. Afstemming op reeds bestaande verenigingsondersteuningstrajecten;
3. Aansluiten sportstimuleringstrajecten op reguliere sportaanbieders;
4. Bevorderen allochtoon kader bij sportverenigingen;
5. Gerichte ondersteuning bij de revitalisatie van voetbal in Rotterdam;
6. Ondersteuning schoolsportverenigingen;
7. Gerichte sportstimulering in 30 wijken.

3. Meting

Nul- en tussenmeting: 2005 en 2007, volgens RSO richtlijnen

Cyclus: eindmeting 2009

Totale N (13 -75 jaar) 2005, 2962. Totale N (13 - 75 jaar) 2007, 6835

Non-respons 2005, 56%. Non-respons 2007, 63%

Rapport: Rotterdammers in hun vrije tijd 2005 / 2007

Sportparticipatie cat.	Leeftijd cat.	Etniciteit cat.
Sportdeelname	13-24 jaar	Surinaams
Lid sportvereniging	25-44 jaar	Antilliaans/ Arubaans
Vrijwilligerswerk	45-64 jaar	Turks
Bewegen	65-75 jaar	Marokkaans
		Kaapverdiaans
		Overige niet-westers
		Overig westers
		Nederlands

4. Uitkomsten

Percentage sportdeelname naar etniciteit en leeftijd

	2005		2007	
	13-24 jaar	totaal alle leeftijden	13-24 jaar	totaal alle leeftijden
Autochtoon*	**	55	75	58
Allochtoon*	**	43	49	38
Totaal	67	51	64	53

* Autochtoon is hier autochtoon en westers allochtoon en allochtoon niet-westers allochtoon

** Onbekend

Percentage sporters dat lid is van een sportvereniging (totaal alle leeftijden)

	2005	2007
Totaal	36	40

5. Voortgang

Uit het onderzoek Rotterdammers en hun vrije tijd uit 2005 en 2007 blijkt dat de sportdeelname in de deelgemeente Feijenoord gedaald is van 47 procent in 2005 naar 42 procent in 2007. Ook de sportdeelname in de deelgemeente IJsselmonde is in deze periode gedaald, van 48 naar 46 procent. Delfshaven is gelijk gebleven op een niveau van 46 procent. De deelgemeenten Pernis (van 44 naar 55 procent) en Charlois (41 naar 45 procent) zijn meer gaan sporten.

In de leeftijdscategorie 13 tot 24 jaar is de sportdeelname over deze periode licht gedaald. Het percentage sporters dat lid is van een sportvereniging is in deze periode gestegen. In de gemeente zijn alle negen bonden actief met drie tot 39 verenigingen. De gemeente is actief om verenigingen te ondersteunen via Sportsupport. Ook worden schoolsportverenigingen in het kader van het programma ingezet. Ook worden er trainingen voor allochtoon kader verzorgd. Schoolsport en sportdagen worden ingezet als kennismaking met sporten. Daarnaast organiseert de gemeente ook eigen projecten.

Gemeente Tilburg

1. Doelstellingen

1. Toename 13 procentpunten sportdeelname 6-11 jarigen;
2. Toename 12 procentpunten sportdeelname jongeren;
3. Samenwerking met min. 6 sportbonden;
4. Realisatie min. 7 sportactiviteiten als brugactiviteit.

2. Bijzondere activiteiten

1. Procesbegeleiding (ondersteunen verenigingen en bonden);
2. Zorgtrajecten (ondersteuning verenigingen en bonden);
3. Sportactiviteiten gericht op toeleiding naar georganiseerde vormen van sport (brugfunctie).

3. Meting

Nul- en tussenmeting: 2004 en 2008, volgens RSO richtlijnen

Cyclus: eindmeting 2010

Totale N 2004: 623 (6-11 jaar), 1147 (12-17 jaar), totale N 2008: 611 (6-11 jaar)

Non-respons 2004: 29% (6-11 jaar), 18 jaar en ouder onbekend, 2008: 45% (6-11 jaar)

Rapport: Sportbeoefening van 6- tot 11 jarigen in Tilburg 2004, Sportbeoefening van 12- tot 18-jarigen in Tilburg 2004, Sportbeoefening 6-11 jarigen Tilburg 2008

4. Uitkomsten

Percentage sportdeelname naar etniciteit

Etniciteit	2004		2008		
	6-11 jaar	12 - 17 jaar	6-11 jaar		
	t	t	t	m	v
Autochtoon	92	89	96**	*	*
Westers allocht.	88	89		*	*
Niet-west. all.	72	73	81	*	*
Totaal	87	85	93	93	95

* Onbekend

** Autochtoon en westers allochtoon

Percentage sporters lid van een sportvereniging naar etniciteit

Etniciteit	2004		2008		
	6-11 jaar	12 - 17 jaar	6-11 jaar		
	t	t	t	m	v
Autochtoon	78	78	83**	*	*
Westers allochtoon	70	75		*	*
Niet-westers allochtoon	69	63	77	*	*
Totaal	76	75	82	85	79

* Onbekend

** Autochtoon en westers allochtoon

5. Voortgang

De gemeente Tilburg richt zich op activiteiten voor allochtone vrouwen en meisjes in de wijken. Ook brengt de gemeente het lokale jeugdsportfonds onder de aandacht bij verenigingen. Er zijn ook kortingsbonnen beschikbaar op het lidmaatschapsgeld. VMBO- scholen worden speciaal betrokken bij het programma in combinatie met sportclubs, kennismakingslessen.

Risicjongeren worden via sportbuurtwerk buiten het Meedoen project betrokken bij sport. De gemeente benaderd scholen voor samenwerking met sportclubs en zorgt voor een gedeelte van de financiering van medewerkers. Via een startmoment en een sportexpo zijn de clubs onder de aandacht gebracht. Tussentijdse bijeenkomsten met de clubs voor kennisuitwisseling.

Gemeente Utrecht

1. Doelstellingen

1. Toename sportdeelname in georganiseerd verband met 3% per jaar in de wijken waar het onder het stedelijke gemiddelde ligt;
2. Samenwerking met min. 8 sportbonden;
3. Min. 15 organisaties worden ondersteund om aanvullend sportaanbod te realiseren.

2. Bijzondere activiteiten

1. Procesbegeleiding, aansluiten op bestaande projecten Sport Scoort! en Enjoy Sports!;
2. Intermediaire rol vervullen bij zorgtrajecten;
3. Eigenstandige activiteiten. 100% activiteiten toegankelijk voor meisjes en 50% exclusief voor meisjes.

3. Meting

Nul- en tussenmeting: 2003, 2004, 2006/2007

Cyclus: eindmeting onbekend

Totale N Kinderenpeiling Sport 2004, 1928, Totale N Kinderpeiling 2007, 937, Totale N tabellenboek VO 2006/2007, 2177,

Non-respons Kinderpeiling Sport 2004: 17%. Non-respons Kinderpeiling Sport 2007: 20%

Rapport: Kinderpeiling Sport 2004, Kinderpeiling Sport 2007, , tabellenboek brugklassers en derdeklassers voortgezet onderwijs schooljaar 2006/2007, Registratie JGZ, schooljaar 2006-2007

4. Uitkomsten

Percentage dat buiten school aan sport doet, groep 7 basisschool

	2004	2007*
	t	t
Totaal	77	66

* In 2007 is er onderzoek gedaan bij een selectie van de wijken uit 2004. Er is onderzoek gedaan in die wijken waarbij in 2004 de gemiddelde sportdeelname onder het stedelijke gemiddelde lag.

Percentage lidmaatschap sportvereniging naar etniciteit en geslacht, groep 7 basisschool**

	2004			2007		
	m	v	t	m	v	t
Autochtoon	65	72	*	82	76	79
Allochtoon	56	25	*	60	29	44
Totaal	*	*	49	66	47	56

* Onbekend

** De percentages van 2004 en 2007 zijn in deze tabel vergelijkbaar.

5. Voortgang

De gemeente Utrecht subsidieert projecten om Turkse, Marokkaanse en VMBO-meiden aan het sporten te krijgen, zoals bijvoorbeeld 'Enjoy Sports' en 'Sport Experience'. De projecten hebben betrekking op binnen- en buitenschools sportaanbod, bieden van kennismaking via sportieve evenementen en realisatie van combinatiefuncties sport en school. In de gemeente Utrecht zijn alle negen bonden met één tot tweeëntwintig verenigingen actief.

Gemeente Zaanstad

1. Doelstellingen

1. Daling met vier procentpunten van het aantal niet-westerse allochtone meisjes (12-23 jaar) dat geen sport beoefent;
2. Deelname van 360 allochtone meisjes (12-23 jaar) aan een sportactiviteit;
3. Samenwerking met minimaal zeven sportbonden.

2. Bijzondere activiteiten

1. Procesbegeleiding (ondersteunen verenigingen en bonden);
2. Eigenstandige activiteiten, project Sporthackers, sportactiviteiten door Sportservice Zaanstad, BOS-activiteiten
3. Overleg met allochtone zelforganisaties

3. Meting

Geen tussenmeting betreffende de sportdeelname per september 2008 beschikbaar voor deze rapportage. Nulmeting over sportdeelnamecijfers uit 2006 in eerdere rapportage verwerkt.

4. Voortgang

In oktober 2007 is aan dit project de naam GirlZsports gegeven. In samenwerking met de KNKF en de Judobond werd voor allochtone meisjes een festival georganiseerd. Verder was een activiteit een zomermeiden voetbaltoernooi en tae-bo lessen bij de moskee. Bij deze activiteiten zijn ongeveer 112 meiden betrokken geweest. Ook is er begonnen met een sportproject op een praktijkschool waarbij 220 leerlingen betrokken waren en er worden gesprekken gevoerd door een sportopbouwwerkster met betrokkenen. De gemeente heeft samenwerking gestart met zeven sportbonden.

Bijlage 4 Overzicht nul- en tussenmeting bonden per gemeente

Gemeente Amsterdam

Nul- en tussenmeting Meedoen clubs in Amsterdam:

Nulmeting (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	Atlet.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	434	874	69	741	180	176	5.953	504	410	9.341
Niet-westerse allochtoon	64	123	1	306	388	63	3.734	570	222	5.471
Westerse allochtoon	0	12	1		40	8		18	18	97
Onbekend	5				3	1		0		9
Totaal	503	1.009	71	1.047	611	248	9.687	1.092	650	14.918

Tussenmeting (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	435	893	28	1.069	225	148	6.820	462	426	10.506
Niet-westerse allochtoon	233	147	89	465	479	63	4.442	506	300	6.724
Westerse allochtoon	33	7	0	0	30	6		18	35	129
Onbekend				0	24	1				25
Totaal	701	1.047	117	1.534	758	218	11.262	986	761	17.384

Verandering (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	1	19	-41	328	45	-28	867	-42	16	1.166
Niet-westerse allochtoon	169	24	88	159	91	0	708	-64	78	1.253
Westerse allochtoon	33	-5	-1	0	-10	-2	0	0	17	32
Onbekend	-5	0	0	0	21	0	0	0	0	16
Totaal	198	38	46	487	147	-30	1.575	-106	111	2.466

Percentage groei

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	0	2	-59	44	25	-16	15	-8	4	12
Niet-westerse allochtoon	264	20		52	23	0	19	-11	35	23
Westerse allochtoon	0	-42			-25	-25		0	94	33
Totaal	39	4	65	47	24	-12	16	-10	17	17

Verandering voor meisjes bij tussenmeting Meedoen clubs in Amsterdam:

Meisjes tot 23 jaar

Etniciteit	Nulmeting	Tussenmeting	Verandering	Percentage groei
Autochtoon	2.229	2.575	346	16%
Niet-westerse allochtoon	851	1.118	267	31%
Westerse allochtoon	49	44	-5	-10%
Onbekend	3	3	0	0%
Totaal	3132	3741	609	19%

Gemeente Arnhem

Nul- en tussenmeting Meedoen clubs in Arnhem:

Nulmeting (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	186			563	291		1.137	498	146	2.821
Niet-westerse allochtoon	11			56	158		479	116	28	848
Westerse allochtoon	0			0	5		0	6	5	16
Onbekend	0			0	1		0	0	0	1
Totaal	197			619	455		1.619	620	179	3.689

Tussenmeting (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	95			701	293		1.082	924	139	3.234
Niet-westerse allochtoon	9			72	249		539	62	48	979
Westerse allochtoon	2			0	7			2	8	19
Onbekend				0	0			0		0
Totaal	106			773	549		1.621	988	195	4.232

Verandering (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	-91			138	2		-55	426	-7	413
Niet-westerse allochtoon	-2			16	91		60	-54	20	131
Westerse allochtoon	2			0	2		0	-4	3	3
Onbekend	0			0	-1		0	0	0	-1
Totaal	-91			154	94		2	368	16	543

Percentage groei

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	-49			25	1		-5	86	-5	15
Niet-westerse allochtoon	-18			29	58		13	-47	71	15
Westerse allochtoon	0				40			-67	60	19
Totaal	-46			25	21		0	59	9	15

Verandering voor meisjes bij tussenmeting Meedoen clubs in Arnhem:

Meisjes tot 23 jaar

Etniciteit	Nulmeting	Tussenmeting	Verandering	Percentage groei
Autochtoon	1.068	1.361	293	27%
Niet-westerse allochtoon	170	184	14	8%
Westerse allochtoon	2	1	-1	-50%
Onbekend	0	0	0	
Totaal	1240	1546	306	25%

Gemeente Den Haag

Nul- en tussenmeting Meedoen clubs in Den Haag:

Nulmeting (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	89	700	117	963	209	278	2.131	263	25	4.775
Niet-westerse allochtoon	26	90	0	246	168	16	1.664	60	75	2.345
Westerse allochtoon	20	0		6	2			7	4	39
Onbekend	0				8	3		0		11
Totaal	115	810	117	1.209	391	299	3.794	330	104	7.169

Tussenmeting (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	112	459	93	1.144	302	268	2.573	503	29	5.483
Niet-westerse allochtoon	46	96	31	307	377	36	2.036	43	85	3.057
Westerse allochtoon	4	19	0	0	6	3		12	4	48
Onbekend				0	27	1		21		49
Totaal	162	574	124	1.451	712	308	4.609	579	118	8.637

Verandering (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	23	-241	-24	181	93	-10	443	240	4	709
Niet-westerse allochtoon	20	6	31	61	209	20	372	-17	10	712
Westerse allochtoon	4	-1	0	0	0	1	0	5	0	9
Onbekend	0	0	0	0	19	-2	0	21	0	38
Totaal	47	-236	7	242	321	9	815	249	14	1.468

Percentage groei

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	26	-34	-21	19	44	-4	21	91	16	15
Niet-westerse allochtoon	77	7		25	124	125	22	-28	13	30
Westerse allochtoon		-5			0	50		71	0	23
Totaal	26	-34	-21	20	82	3	21	75	13	20

Verandering voor meisjes bij tussenmeting Meedoen clubs in Den Haag:

Meisjes tot 23 jaar

Etniciteit	Nulmeting	Tussenmeting	Verandering	Percentage groei
Autochtoon	1.723	1.959	237	14%
Niet-westerse allochtoon	372	498	125	34%
Westerse allochtoon	12	20	8	67%
Onbekend	2	24	22	
Totaal	2109	2501	392	19%

Gemeente Dordrecht

Nul- en tussenmeting Meedoen clubs in Dordrecht:

Nulmeting (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	167	179	106	335	270	320	1.452	301	93	3.223
Niet-westerse allochtoon	1	3	0	31	120	15	441	7	10	628
Westerse allochtoon	0	0	0		15	5		3	25	48
Onbekend	6				0	0		0		6
Totaal	174	182	106	366	405	340	1.893	311	128	3.905

Tussenmeting (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	146	403	69	352	336	312	1.564	315	89	3.586
Niet-westerse allochtoon	8	17	20	33	205	31	459	10	22	805
Westerse allochtoon	19	0	1	0	28	11		3	3	65
Onbekend				0	3	1		0		4
Totaal	173	420	90	385	572	355	2.023	328	114	4.460

Verandering (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	-21	224	-37	17	66	-8	112	14	-4	363
Niet-westerse allochtoon	7	14	20	2	85	16	18	3	12	177
Westerse allochtoon	19	0	1	0	13	6	0	0	-22	17
Onbekend	-6	0	0	0	3	1	0	0	0	-2
Totaal	-1	238	-16	19	167	15	130	17	-14	555

Percentage groei

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	-13	125	-35	5	24	-3	8	5	-4	11
Niet-westerse allochtoon	700	467			71	107	4	43	120	28
Westerse allochtoon	0				87	120		0	-88	35
Totaal	-1	131	-15	5	41	4	7	5	-11	14

Verandering voor meisjes bij tussenmeting Meedoen clubs in Dordrecht:

Meisjes tot 23 jaar

Etniciteit	Nulmeting	Tussenmeting	Verandering	Percentage groei
Autochtoon	1.020	1.189	168	16%
Niet-westerse allochtoon	91	146	56	61%
Westerse allochtoon	10	21	11	110%
Onbekend	0	2	2	
Totaal	1121	1358	237	21%

Gemeente Eindhoven

Nul- en tussenmeting Meedoen clubs in Eindhoven:

Nulmeting (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	155	275	47	1.196	306	313	1.769	705	205	4.971
Niet-westerse allochtoon	6	16	11	36	75	11	724	235	72	1.186
Westerse allochtoon		2	2		0	12		17	27	60
Onbekend	0				1	1		0		2
Totaal	161	293	60	1.232	382	337	2.493	957	304	6.219

Tussenmeting (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	157	224	79	1.217	418	324	2.050	681	198	5.348
Niet-westerse allochtoon	19	25	17	53	261	12	756	216	72	1.431
Westerse allochtoon	1	8	0	0	21	7		20	26	83
Onbekend				0	1	4		0		5
Totaal	177	257	96	1.270	701	347	2.806	917	296	6.867

Verandering (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	2	-51	32	21	112	11	282	-24	-7	378
Niet-westerse allochtoon	13	9	6	17	186	1	32	-19	0	245
Westerse allochtoon	1	6	-2	0	21	-5	0	3	-1	23
Onbekend	0	0	0	0	0	3	0	0	0	3
Totaal	16	-36	36	38	319	10	313	-40	-8	648

Percentage groei

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	1	-19	68	2	37	4	16	-3	-3	8
Niet-westerse allochtoon	217	56	55	47	248	9	4	-8	0	21
Westerse allochtoon		300	-100			-42		18	-4	38
Totaal	10	-12	60	3	84	3	13	-4	-3	10

Verandering voor meisjes bij tussenmeting Meedoen clubs in Eindhoven:

Meisjes tot 23 jaar

Etniciteit	Nulmeting	Tussenmeting	Verandering	Percentage groei
Autochtoon	1.964	2.023	59	3%
Niet-westerse allochtoon	180	263	84	46%
Westerse allochtoon	19	28	9	47%
Onbekend	2	4	2	
Totaal	2165	2318	153	7%

Gemeente Enschede

Nul- en tussenmeting Meedoen clubs in Enschede:

Nulmeting (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	383	267	111	287	670	254	2.587	470	177	5.206
Niet-westerse allochtoon	15	11	14	22	175	2	784	23	36	1.082
Westerse allochtoon		15	7		18	0		0	9	49
Onbekend	0				3	0		0		3
Totaal	398	293	132	309	866	256	3.370	493	222	6.339

Tussenmeting (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	439	254	106	287	820	224	2.870	470	171	5.641
Niet-westerse allochtoon	35	12	18	22	246	5	826	25	52	1.241
Westerse allochtoon	17	12	2	0	12	2		0	8	53
Onbekend				0	0	0		0		0
Totaal	491	278	126	309	1.078	231	3.696	495	231	6.935

Verandering (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	56	-13	-5	0	150	-30	283	0	-6	435
Niet-westerse allochtoon	20	1	4	0	71	3	43	2	16	160
Westerse allochtoon	17	-3	-5	0	-6	2	0	0	-1	4
Onbekend	0	0	0	0	-3	0	0	0	0	-3
Totaal	93	-15	-6	0	212	-25	326	2	9	596

Percentage groei

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	15	-5	-5	0	22	-12	11	0	-3	8
Niet-westerse allochtoon	133	9	29	0	41	150	5	9	44	15
Westerse allochtoon		-20	-71		-33				-11	8
Totaal	23	-5	-5	0	24	-10	10	0	4	9

Verandering voor meisjes bij tussenmeting Meedoen clubs in Enschede:

Meisjes tot 23 jaar

Etniciteit	Nulmeting	Tussenmeting	Verandering	Percentage groei
Autochtoon	1.374	1.495	121	9%
Niet-westerse allochtoon	144	179	35	24%
Westerse allochtoon	14	13	-1	-7%
Onbekend	0	0	0	
Totaal	1532	1687	155	10%

Gemeente Nijmegen

Nul- en tussenmeting Meedoen clubs in Nijmegen:

Nulmeting (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	90	394		289	240		1.021	620	183	2.837
Niet-westerse allochtoon	16	11		41	122		358	63	33	644
Westerse allochtoon		15			8				4	27
Onbekend					0					0
Totaal	106	420		330	370		1.379	683	220	3.508

Tussenmeting (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	97	262		289	215		1.151	620	206	2.840
Niet-westerse allochtoon	17	6		41	198		514	63	32	871
Westerse allochtoon		17			9				9	35
Onbekend					0					0
Totaal	114	285		330	422		1.665	683	247	3.746

Verandering (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	7	-132		0	-25		130	0	23	2
Niet-westerse allochtoon	1	-5		0	76		157	0	-1	228
Westerse allochtoon		2			1				5	8
Onbekend		0			0					0
Totaal	8	-135		0	52		286	0	27	238

Percentage groei

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	8	-34		0	-10		13	0	13	0
Niet-westerse allochtoon	6	-45		0	62		44	0	-3	35
Westerse allochtoon		13			13				125	30
Totaal	8	-32		0	14		21	0	12	7

Verandering voor meisjes bij tussenmeting Meedoen clubs in Nijmegen:

Meisjes tot 23 jaar

Etniciteit	Nulmeting	Tussenmeting	Verandering	Percentage groei
Autochtoon	1.000	1.004	4	0%
Niet-westerse allochtoon	97	119	22	23%
Westerse allochtoon	19	17	-2	-11%
Onbekend	0	0	0	
Totaal	1116	1140	24	2%

Gemeente Rotterdam

Nul- en tussenmeting Meedoen clubs in Rotterdam:

Nulmeting (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	598	538	106	284	62	331	4.864	574	172	7.529
Niet-westerse allochtoon	64	120	0	89	123	55	2.902	208	148	3.709
Westerse allochtoon		19	0		3	20		26	7	75
Onbekend	5				1	9		46		61
Totaal	667	677	106	373	189	415	7.766	854	327	11.374

Tussenmeting (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	802	601	66	325	242	308	5.415	564	100	8.423
Niet-westerse allochtoon	124	158	81	142	431	74	3.188	314	169	4.681
Westerse allochtoon	24	31	4	0	10	14		32	8	123
Onbekend				0	12	3		63		78
Totaal	950	790	151	467	695	399	8.603	973	277	13.305

Verandering (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	204	63	-40	41	180	-23	552	-10	-72	895
Niet-westerse allochtoon	60	38	81	53	308	19	286	106	21	972
Westerse allochtoon	24	12	4	0	7	-6	0	6	1	48
Onbekend	-5	0	0	0	11	-6	0	17	0	17
Totaal	283	113	45	94	506	-16	837	119	-50	1.931

Percentage groei

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	34	12	-38	14	290	-7	11	-2	-42	12
Niet-westerse allochtoon	94	32		60	250	35	10	51	14	26
Westerse allochtoon		63			233	-30		23	14	64
Totaal	42	17	42	25	268	-4	11	14	-15	17

Verandering voor meisjes bij tussenmeting Meedoen clubs in Rotterdam:

Meisjes tot 23 jaar

Etniciteit	Nulmeting	Tussenmeting	Verandering	Percentage groei
Autochtoon	1.532	1.679	147	10%
Niet-westerse allochtoon	397	623	226	57%
Westerse allochtoon	39	46	7	18%
Onbekend	30	42	12	
Totaal	1998	2390	392	20%

Gemeente Tilburg

Nul- en tussenmeting Meedoen clubs in Tilburg:

Nulmeting (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	284	332	28	818	1.034	129	1.166	820	225	4.836
Niet-westerse allochtoon	14	18	4	78	335	2	494	290	55	1.290
Westerse allochtoon		1	1		44	2		17	9	74
Onbekend	0				0	4		0		4
Totaal	298	351	33	896	1.413	137	1.660	1.127	289	6.204

Tussenmeting (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	301	291	62	825	1.137	152	1.312	780	203	5.063
Niet-westerse allochtoon	33	24	4	74	579	2	525	325	14	1.580
Westerse allochtoon	1	1	0	0	82	2		12	6	104
Onbekend				0	0	3		15		18
Totaal	335	316	66	899	1.798	159	1.837	1.132	223	6.765

Verandering (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	17	-41	34	7	103	23	147	-40	-22	228
Niet-westerse allochtoon	19	6	0	-4	244	0	31	35	-41	290
Westerse allochtoon	1	0	-1	0	38	0	0	-5	-3	30
Onbekend	0	0	0	0	0	-1	0	15	0	14
Totaal	37	-35	33	3	385	22	177	5	-66	561

Percentage groei

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	6	-12	121	1	10	18	13	-5	-10	5
Niet-westerse allochtoon	136	33		-5	73	0	6	12	-75	22
Westerse allochtoon		0			86	0		-29	-33	41
Totaal	12	-10	100	0	27	16	11	0	-23	9

Verandering voor meisjes bij tussenmeting Meedoen clubs in Tilburg:

Meisjes tot 23 jaar

Etniciteit	Nulmeting	Tussenmeting	Verandering	Percentage groei
Autochtoon	2.007	2.073	66	3%
Niet-westerse allochtoon	350	463	113	32%
Westerse allochtoon	34	52	18	53%
Onbekend	2	6	4	
Totaal	2393	2594	201	8%

Gemeente Utrecht

Nul- en tussenmeting Meedoen clubs in Utrecht:

Nulmeting (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	127	623	41	213	364	410	2.833	755	249	5.615
Niet-westerse allochtoon	10	31	4	28	529	23	1.355	186	82	2.248
Westerse allochtoon		2	0		7	8		26	15	58
Onbekend	0				6	0		0		6
Totaal	137	656	45	241	906	441	4.187	967	346	7.926

Tussenmeting (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	145	636	68	178	311	384	3.307	899	278	6.206
Niet-westerse allochtoon	23	40	7	39	863	24	1.538	277	73	2.884
Westerse allochtoon	3	2	0	0	12	9		40	20	86
Onbekend				0	15	0		0		15
Totaal	171	678	75	217	1.201	417	4.845	1.216	371	9.191

Verandering (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	18	13	27	-35	-53	-26	475	144	29	592
Niet-westerse allochtoon	13	9	3	11	334	1	183	91	-9	636
Westerse allochtoon	3	0	0	0	5	1	0	14	5	28
Onbekend	0	0	0	0	9	0	0	0	0	9
Totaal	34	22	30	-24	295	-24	658	249	25	1.265

Percentage groei

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	14	2	66	-16	-15	-6	17	19	12	11
Niet-westerse allochtoon	130	29	75	39	63	4	14	49	-11	28
Westerse allochtoon		0			71	13		54	33	48
Totaal	25	3	67	-10	33	-5	16	26	7	16

Verandering voor meisjes bij tussenmeting Meedoen clubs in Utrecht:

Meisjes tot 23 jaar

Etniciteit	Nulmeting	Tussenmeting	Verandering	Percentage groei
Autochtoon	1.563	1.754	190	12%
Niet-westerse allochtoon	318	827	509	160%
Westerse allochtoon	24	33	9	38%
Onbekend	5	6	1	
Totaal	1910	2619	709	37%

Gemeente Zaanstad

Nul- en tussenmeting Meedoen clubs in Zaanstad:

Nulmeting (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	54	152		400	224	161	1.153	516		2.660
Niet-westerse allochtoon	1	4		53	98	6	516	49		727
Westerse allochtoon		3			7	3		0		13
Onbekend	0				0	0		0		0
Totaal	55	159		453	329	170	1.669	565		3.400

Tussenmeting (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	61	183		372	242	141	1.144	573		2.716
Niet-westerse allochtoon	4	10		74	605	12	602	31		1.338
Westerse allochtoon	0	2		0	24	3		2		31
Onbekend				0	22			0		22
Totaal	65	195		446	893	156	1.746	606		4.107

Verandering (absolute aantallen)

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	7	31	0	-28	18	-20	-9	57	0	56
Niet-westerse allochtoon	3	6	0	21	507	6	86	-18	0	611
Westerse allochtoon	0	-1	0	0	17	0	0	2	0	18
Onbekend	0	0	0	0	22	0	0	0	0	22
Totaal	10	36	0	-7	564	-14	77	41	0	707

Percentage groei

Etniciteit	JBN	ATLET.	KNBSB	KNGU	KNKF	KNKV	KNVB	KNZB	NBB	Totaal
Autochtoon	13	20		-7	8	-12	-1	11		2
Niet-westerse allochtoon	300	150		40	517	100	17	-37		84
Westerse allochtoon		-33			243	0				138
Totaal	18	23		-2	171	-8	5	7		21

Verandering voor meisjes bij tussenmeting Meedoen clubs in Zaanstad:

Meisjes tot 23 jaar

Etniciteit	Nulmeting	Tussenmeting	Verandering	Percentage groei
Autochtoon	953	942	-12	-1%
Niet-westerse allochtoon	146	358	213	146%
Westerse allochtoon	4	10	6	150%
Onbekend	0	4	4	
Totaal	1103	1314	211	19%